

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፀት ትግራይ

አያታትና ስዲሮም፣ ወለድና ስዲሮም፣ ንሕና 'ውን ስዲርና፣
ምስጢር ዓወትና ሓድነትና!

ሙሉጌታ ወልደገብርኤል

BA, MSL, CPPT,

27 ነሐሴ 2021

ትእዛዛት

ዓላማ ናይዚ ፅሑፍ 3

ውሱኑነት ናይዚ ፅሑፍ 3

መእተዊ 4

ምስጢር ዓወትና ሓድነትና 7

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፀት ሚድያታት ትግራይ 8

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፀት አማራጺ ውድባት ትግራይ 10

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፀት መንግስቲ ትግራይ 12

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፀት ማሕበራዊ ህይወት ህዝቢ ትግራይ 14

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፀት ምሁራት ትግራይ 17

ሕዚ 'ውን - 7 እናበሉኻ ዶ ትጋገ 21

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፀት ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን 24

መቐፀሪ ሓሳብ 27

ዓላማ ናይዚ ፅሑፍ፡ “አብ ኢድካያ ዘሎ ወርቅስ ዳርጋ ጨርቂ” ይበሃል፡ አብ ኢዱ ዘሎ ወርቂ ጨርቂ ‘ዩ ኢሉ ብምእማን ዕንቁ ዝድርቢ ሰብ ክጠፍእ ኸሎ ንባዕሉ ጥራሕ ዘይኮነስ ንኻሊእ ‘ውን ስለ ዝልክም ከምዚ ዝበለ ዕሽነት ብሓቂ ከተሓሳስበናን ክንመሃረሉን ይግባእ። ዓላማ ናይዚ ጽሑፍ፡ ሳላ አምሪሩ ዝተቐለሰ ከም ህዝቢ ስሙን ዝኸኑን ፈጺሙ ካብ ምብራስ ዝተረፈ ህዝቢ ትግራይ ምስጢር ዓወቱ ዝኾነ ሓድነቱ (ወርቂ) ብቐፃልነት ብንቐሓት ንኸሕሉ፣ መፃኢ ብሩህ ተስፋ ትግራይ ካብ ዝሓቶም ጣለባት ሕዚ ‘ውን ሓድነትና ከም ምኻኑ መጠን ዓላማ መሰረት ዝገበረ ትግራዊ ሓድነትና ብቐፃልነት አብ ምድንፋዕ ዕዙዝ ሚና ዘለዎም ዝተመርፁ ብዓል ድርሻ አካላት ትግራይ ማለት ‘ውን፡ ሓፋሽ ማሕበረሰብ ትግራይ፣ መንግስቲ ትግራይ፣

አማራጭ ናይ ፖለቲካ ውድባት ትግራይ፣ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን፣ ሚድያታትን ምሁራትን ትግራይ ኣብ ዳግመ ህንፀት ትግራይ ንዝህልዎም ኣውንታዊ ኣስተዋፅዖ ኣንፈት ኣብ ምትሓዝ መሰረታዊ መርህ ንምፍላጥ ዓሊሙ ነቲ ሰፊ ማሕበረሰብ ትግራይ (grassroots) ግንዛብ ንምጭባጥ ዝተዳለወ ፅሑፍ ‘ዩ።

ውሱኑነት ናይዚ ፅሑፍ፡ ከምቲ ልዕል ኢሉ ኣብ ዓላማ ናይዚ ፅሑፍ ዝተገለፀ፣ ኣንፈት ናይዚ ጽሑፍ ኣብቶም ሽዱሽተ ዝተመረፀ ብዓል ድርሻ ትካላት ኣተኩሩ ኣብ ዳግመ ህንፀት ትግራይ ከበርክትዎ ንዝኸእሉ ድርሻ ብዝምልከት ኣብቲ ሓፋሽ ማሕበረሰብ መሰረታዊ ዝኾነ ናይ ኣተሓሳስባ ለውጢ ንምምፃእ ዓሊሙ ዝተዳለወ መልዓሊ/ጽሑፍ ‘ዩ። “ዓሰርተ ትዕዛዛት” ተባሂሎም ዝተቐመጡ ነጥብታት መሰረታዊ ናይ ኣተሓሳስባ ለውጢ ንምምፃእ መልዓሊ ነጥብታት ድኣምበር ቴክኒካዊ ኣፈፃፀማ ኣይኮነን። እዚ ፅሑፍ፣ ሃናፂ ንዝኾነ ነቐፌታን ተወሳኺ ሓሳባትን ክፍቲ ‘ዩ። ከከም ኣድላይነቱ ናብ ሓሙሽተ ክጥቕሉ፣ ዒስራሳላሳ ተባሂሉ ‘ውን ብዝግባእ ክሰፍሑን ክትንተኑን ዝኸእሉ ነጥብታት ምኽኖም ድማ በዚህ ኣጋጣሚ ክገልፅ እደሊ።

ትርጉም፡ “መሪሕነት ትግራይ” ዝብል ቃል ‘መንግስቲ ትግራይ’ ማለት ጥራሕ ዘይኮነስ ብተወሳኺ፣ ኣብቲ ሀገራዊ ጉዳይን ፖለቲካዊ መድረኽን ንጡፍ ተሳትፎ ዘለዎን ዝገብርን ናይ ዝተፈላለዩ ፖለቲካዊ ውድባት ኣካል ዝኾነ ማሕበረሰብ ብሓፈሻ ንምምልኻት ዓሊሙ ኣብ ጥቕሚ ዝወፀሐ ቃል ‘ዩ። ኮይኑ ግና፣ ሓልሓሊፉ ሓደ ኣካል ጥራሕ ንምጥቕም ኣብ ጥቕሚ ዝወፀሐ ዕድል ስለ ዘሎ ዓውዱ ሓሊዮ ንክትርጎም ክሓትት ከለኹ ብኣክብሮት ‘ዩ።

ንጽረት፡ መዳለዊ ናይዚ ፅሑፍ ከም ሓደ ትግራዊ ኣብ ዳግመ ህንፀት ትግራይ ውሑስ ኣብ ምግባር ብመጠኑ ‘ውን እንተ ኾነ ክሕግዝ ይኸእል ‘ዩ ብዝብል እምነት ናይ ብፅሒቱ ንምውፃእ ዝተዳለወ ሞያዊ ፅሑፍ ምኽኑን፣ ካብ ዝኾነ ይኹን ናይ ፖለቲካ ውዳብ ኣባልነት ይኹን ውግንነት ከምኡ ድማ ክፍሊት ነፃ ምኽኑ ክሕብር እደሊ። ብተወሳኺ፣ መዳለዊ ናይዚ ፅሑፍ ግልፂ ብዝኾነ ቋንቋ ካብ ዘስፈሮ ሓሳብ ወፂኢ ዝኮነ ይኹን ስውር ዓላማ/ተልዕኾ ከም ዘይብሉ ደጊመ ክሕብር እፈትው።

ትኹረት፡ ምኽባር ልዕልና ሕግን ስርዓትን፣ ህንፀት ትካላዊ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን፣ ምድንፋዕ ዓላማ መሰረት ዝገበረ ህዝባዊ ሓድነት፣ ቅንዕነትን ግልጽነትን መሪሒነት፣ ነጻ ሓሳብት ኣብ ምዕባላ ዓዲ፣ ምንጋስ ማሕበራዊ ፍትሒ፣ ምኽባር ዲሞክራሲያዊ መሰላት ህዝቢ፣ ናይ ኣተሓሳስባ ለውጢ፣ ኣፈላላፆት ብምርድዳእ ምፍታሕ፣ ዓቕምኻ ግደኻን ምፍላጥ፣ ኣብ ልዕልና ናይ ሓሳብ ብልጫ ምእማን፣ ፍትሓዊነት፣ ተፃዋራይነት... ወዘተ።

መጠቀሚያ

መሪዎችን አብ ልዕሊ ሓደ ህዝቢ ሾኑ ሓንቲ ዓዲ ናይ ሞትን ሕየትን ግደ ዝገዛውት ንምኻኑ ንኹልና ግልፂ 'ዩ ተባሂሉ ይእመን። ዝወደቐ መልክዕ ዓድን ህዝብን ዝልውጥ፣ ዝፍውስ፣ ዘልዕል፣ ዘመዓራርይ፣ ዘስተኻኸል መሪዎች 'ዩ። ዓድን ህዝብን ቁልቁል ዝደፍእ፣ ሁከትን ዕግርግርን ድኽነትን ሕሰምን ዝዕድም፣ ብስእነት ማሕበራዊ ፍትሕን ምሕደራን ህዝቢ ዘማርር፣ ሞራልን መንፈስን ህዝብታት ሰይፍ ብሩህ ተስፋ ዜጋታት ዘፀልምት ብተመሳሳሊ መሪዎች 'ዩ። ግቡእ መሪዎች ብሉፅን ፅፉን ዝኾኑ መሪዎች ዓድን ህዝብን እንተልዕል ሓተላ ዝኾነ መሪዎች ብእንጻሩ ዓድን ህዝብን ይህውኹ፣ የድቅቅ፣ የተረማምስ፣ የበላሹን የዳምን ድማ። ህዝባዊ ወነን ሕራነን ንፅባቕ ነገር ምልዕዓል፣ ህዝቢ እንጻር ድኽነት ንኸስለፍን ብሩህ መጻኢ ዕድሉ ክርእይ ምግባር ግደ ቅኑስ መሪዎችን ሓቀኛ መሪዎችን እንትኸውን ንውልቃዊ ረብሓ ክበሃል ህዝቢ አብ ልዕሊ ህዝቢ ንኸዕምፅ ምግባር ብእንጻሩ ናይ ዝወደቐ መሪዎች መለለዩ ተግባር 'ዩ። ቅኑስ መሪዎች፣ ህዝብን ዓድን ቅድሚ ሕዚ ርእየሞ ናብ ዘይፈልጡ ህይወት ዝወስድን ዘሰጋግርን እንትኸውን ዒባራ መሪዎች ብተቐራኒ በበዝሒ ዘረባ ክበር እዚ ዝነፍሕ አቦ ድኽነት 'ዩ። ቅኑስ መሪዎች ንዘጋጥሞ ዓቢይ ይኹን ንእሽተይ፣ ውሽጣዊ ይኹን ግዳማዊ ፀገማት ብዝገባእ አፅኒዑ ሱር ቦቀስ ዝኾነ ለውጢ ንምምጻእ ዝሰርሕን ዝቃለስን እንትኸውን፣ ስንኩል መሪዎች ብእንጻሩ ሸርሕን ተንኮልን እናፈሓስ፣ ፀገማትቱ ኣናዳፊን፣ ዓርሱን አብ ትህቲ መሪዎችን ዘፀለሉ ተኸተልቱ እናታለለ ናብ ዕንገትን ጥፍኣትን ዝመርሕ 'ዩ።

እዚ ብቐንዱ አብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ዘተኮረ ፅሑፍ፣ ህዝብን ሀገርን ዘርብሕ፣ አብ ሓቀኛ ዝኾነ ሳይንሳዊ ፍልጠን ጥበብን ዝኣምን፣ ሰራሕ ዘሰርሕ፣ ብሉፅን ፅፉን መሪዎችን አብ ምፍግርን ምድጋፍን መጻኢ ብሩህ ተስፋ ትግራይ ውሑስ አብ ምግባር ዕዘዝ ሚና ኣለዎም ተባሂሎም ዝተመርፁ ሸዱሸተ በዓል ድርሻ ኣካላት ማለት 'ውን፣ ማሕበረሰብ ትግራይ፣ መንግስቲ ትግራይ፣ ኣማራጺ ናይ ፖለቲካ ውድባት ትግራይ፣ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን፣ ሚዲያታትን ምሁራትን ትግራይ መሰረታዊ ናይ ለውጢ ኣተሓሳስባ አብ ምምጻእን ምግባር፣ ናይ ትግራይ ብሕቲ ክረንሲ ዝኾነት ትግራይ፣ ህልውናኣን ድሕንነታን ንምርግጋፅ ቀዳማይን ካልኣይን ዘይባላ ሓድነትና ሰለም ክየበልና ብቐጻልነት አብ ምሕላውን ምድንፋዕን ንኸንረባረብ ኣተኩሩ ከም መልዓሊ ሓሳብ ዝተዳለወ ፅሑፍ።

መፅሐፍ፡ “ኣማሌቅ መጺኡ ምስ እስራኤል አብ ረፊዲም ተዋገኦ፡ ሙሴ ድማ ንእያሱ፡ ሰባት ሕረየልናም ወፂኢካ ምስ ኣማሌቅ ተዋጋእ፤ ኣነ ፅባሕ በትሪ ኣምላኽ አብ ኢደይ ሒዘ አብ ርእሲ እቲ ኸርባ ደው ክብል 'የ በሎ። እያሱ ኸኣ ከምቲ ሙሴ ዝበሎ ዝበረ ምስ ኣማሌቅ ከኣ ተዋገኦ፡ ሙሴን ኣሮንን ሁርን ድማ ናብ ርእሲ እቲ ኸርባ ደየቡ፤ ሙሴ ኢዱ ከልዕል ከሎ እስራኤል ይስዕር ነበረ፡ ኢዱ ከውርድ ከሎ ድማ ኣማሌቅ ይስዕር ነበረ። ኣእዳው ሙሴ ኸኣ ረብረባ እሞ እምኒ ወሲዶም አብ ትሕቲኡ ኣንበሩ ንሱ 'ውን አብ ልዕሊኡ ተቐመጠ፤ ኣሮንን ሁርን ከኣ ሓደ በዚ ሓደ በቲ ኸይኖም ኣእዳው ይድግፉ ነበሩ፤ ኣእዳው ኸኣ ፀሓይ ክሳብ እትዓርብ ጸንዓ፤ እያሱ ድማ ንማሌቅን ንህዝቡን ብስሕለት ሰይፊ ሰዓሮም” (ዘጸ 17፣ 8-13) ከም ዝበሎ። ምስጢር ዓወት እስራኤል ከምቲ ልዕል ኢልና ዘንበብናዮ፡ ንሜዳ ወፊሩ ጦርን ጋሻን ሒዙ ዝዋጋእ ንሜዳ ወፊሩ ጦርን ጋሻን ሒዙ፣ አብ ርእሲ ኸርባ ደው ኢሉ ኢዱ ዝርግሕ ኢዱ ብምዝርጋሕ፣ ዝተዘርገሐ ኣእዳው ብምድጋፍ ዝነጥፍ 'ውን ከም ብምድጋፍ ተሰማሚዖምን ተቐባቢሎምን ሓደ ሓሳብ ሓደ ልቢ ኸይኖም ንሓደ ዓላማ ደው ብምባሎም ስዒሮም። ወለም-ዘለም፣ ሸተት ሻሕተት ክብሉ ከለው ድማ ስዕረት ጥዒሞማ 'ዮም። ስሕተቶም ኣስተኸኺሎም፣ ዘዋፅኦም ፈሊጦም፣ ክገብርዎ ዝግብእም ንምግባር ቆሪፁም ተላዒሎም ፈፂሞም ሓድነት ኣስጢሞም አብ ዝሓዘሉ ሰዓት ድማ እስራኤል ፈፂሞም ተዓወቲ ኸይኖም 'ዮም።

ናይ ርሑቕ ገዲፍና ናይ ቀረባ ታሪኽና ከም እንፈልጦ፡ ወለድና ሓድነቶም ኣስጢሞም መዓንጥኦም ሸጥ ኣቢሎም ተቐሊሶም ህዝቢ ትግራይ ሳላ ዘቃለስዎ ክንዲ እምባ ዝኸውን ዝነበረ ፀላኢ ኣፈራሪሱም ዓወት ሓፊሶም፣ ንሕና 'ውን ሕማቕ ከይረኣና ዓቢና። ንፋስ ኣቲዎም ንሕድሕዶም ተባሊዖም እንትዳኸሙ ድማ፣ ከም ተመን ሓይሎም አብ መልሓም ዝኾነት ናይ ትምክሕቲ ሓይልታት ኣበሳቢሶምና ዘይገልፆ ብዘይንሕሰዩ ወቕያምና 'ዮም። ከም ህዝቢ ምስጢር ዓወትና ዝኾነት፣ ብፍላጥን በዘይፍላጥን ዝደርበናዩ ዕንቁና (ሓድነትና) ኣልዒልና ሓደ ልቢ ሓደ ሓሳብ ሓደ ህዝቢ ኮይና ሓቢርና ደው እንትንብል ድማ ንምእማኑ ብዝኸብድ አብ ሓፂር እዋን ካብ ጭንቅን ፀበባን ተገላጊልና፣ ጻላእትና ወቕዕናን ኣዋቕዕናን ስዒርና ኢና። ብመስዋዕነት ህዝባዊ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ዝተረኸበ ዓወት ናይ ምሕላውን ዘይምሓላውን ግን ሕዚ 'ውን ካለእ ርዕሱ ዝኸኣለ ዘዕባ ምኻኑ ተረዲእና ተመሊስና ተመሳሳሊ ስሕተት ንዘይምፍግር ዓይንና ንኸፈት። ትማሊ ሎሚ ከም ዘይኮነ ሎሚ ፅባሕ ክኸውን ከም

ዘይኸእል ከበርሃልና ከኸእል አለዎ። ንእገለ ንእገሊት ተባሂሉ ዘይኮነ ምእንቲ ርእስና ክንብል ሓድነትና ነስጥም። ባህልናን መንነትናን ዓቂብና ከም ህዝቢ ክንቅፅል እንተ ድኣ ኾይና ዋሕስና ሓድነትና 'ያ።

እቲ ቐም-ነገር፡ ኣብ ዝሃለና ንሃልው፣ ንሕመቕ ንፀብቕ፣ ፈጣሪ ነምልኽ ኣይነምልኽ፣ ንመሃር ኣይንመሃር፣ ይሃልወና ኣይሃልወና፣ ባይቶና ዲና ህወሓት ውናት ዲና ሳልሳይ ወያነ ዓሲምባ ዲና ዓረና ብዘየገድስ፣ ከም ተጋሩ ተልእኾና ረብሓታት ትግራይ ምሕላው 'የ! እንትበሃል እቲ ሓድ፣ ህልውናን ድሕንነትን ትግራይ ውሑስ ምግባር 'የ። ብኸሊእ ኣገላልፃ፣ ከም ህዝቢ ባህልናን መንነትናን ዓቂብና ናይ ምንባር መሰልና ምሕላው ዝሓቐፍ እንኸውን እዚኣ ክንገብራ እንኸእል ግን ሓድነትና ኣስጢምና እንተሒዝና ጥራሕ 'የ። ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዘእትው፣ እግሪ እናሓለወ መምስ ዝመፀ እናተንጠላጠለ ሸውላለ ዝፃወት፣ ብሓፈሻ፣ ንድሕንነትን ህልውናን ትግራይን ህዝቢ ትግራይን ልቢ ዘይብሉ ኣይናህናን 'የ። ሃለዋትን ድሕንነትን ህዝብናን ዓድናን ክንሕልው እንተ ኾይና ብተመሳሳሊ ውሸጥና ካብ ከምዚ ዝበሉ ከይተዘርኡ ዝበቐሉ እንክርዳድ ክነፅሪ ክንኸእል ኣለና።

ናይዚ ፅሑፍ መዳለዊ ኣብ መሪሒነት ህወሓት ናይ ፖለቲካ ፕሮግራም ሕቶ ዘለኒ፣ ካብ ዝቐበሎ ዘይቅበሎ ዝበዘሕ፣ ስርሓም ዘበለ ዘይወሓጠለይ ሰብ እየ። ናይ ውልቀ-ሰባት ማሕበር ዝኾነ መሪሕነት ህወሓት ስለ ዘይተቐበልኩ፣ ህዝቢ ትግራይ ከም ህዝቢ ንኸፅንት ምስ ዝመጽእ ናይ ትምክሕቲ ሓይሊ ሓባሪ መንገዲ ኣይኮንን። መሪሕነት ፖለቲካዊ ውድብ ህወሓት ስለ ዘይተቐበልኩ፣ “የኢትዮጵያ የቁርጥ ቀን ልጅ፣ ምርጥ ኢትዮጵያዊ፣ ጥሩ ትግሬ...” ከበሃለለይ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ግፍዕን በደለን እንትፍፀም ርእየ ከም ዘይራኣኹ ብምኻን ኢዲይን እግረይን ኣጣሚረ ኣይቅመጥን። እቲ ሓቂ፣ ዘለኒን ክህልወንን ዝኸእል ፖለቲካዊ ኣፈላላይ ከም ኣፈላላይ ግን ድማ ኣብ ልዕሊ ህልውናይ ንዝመፅእ ሓይሊ ከም ትግራዊ ክቃለሶ ዝኸእን ዘለዎን ኣነ ባዕላይ 'የ። ኣብዚኣ፣ መሪሕቲ ህወሓት ዲዮም ካልዖት ኣማራጺ ውዳባት ትግራይ ኣነ መቐለስቶም ንሳቶም መቐለስቲይ 'የም። ፖለቲካዊ ኣተሓሳስባናን ኣፈላላይናን ብዘየገደስ ከም ተጋሩ ናይ ሓንቲ ሳንቲም ክልተ ገጽ ኢና። ንምንታይ? ምስጢር ዓወት ትግራዊ ሓድነቱ ስለ ዝኾነ። ደም ትግራዊ ካብ ሰብና ዝተፈለየ ካሊእ ቀለም ዘለዎ ደም ዘለና ህዝቢ ኣይኮናን። እንተ ሓድነትናን ተወፋይነትናን ግን ካብ ሰብና ንላዕሊ ኢና ተዘይበልና ከም ህዝቢ ግን ባህልናን መንነትናን ብስረና ዓቂብና ክነብር ክኢልና ኢና። ፖለቲካዊ ኣፈላላይና ብምርድዳእ እናፈታሕና፣ ንሕድሕድና ኢህን ምሂን እናተባሃልና፣ ሓደ ሓሳብ ሓደ ልቢ ሓደ ህዝቢ ኾይና ሓድነትና ኣስጢምና ደው ክሳብ ዝበልና ሰዓት፣ ፀላእትና ዓይኖም እናረኣየ፣ እዝኖም እናሰምዓ፣ መልሓም ዕረ እናጠዓም፣ ከም ህዝቢ ተኸቢርናን ኣሳፍሒናን ክነብር ኢና።

ትግራይ ድሕሪ ገዲም ከግበር ብዝኸእል ፖለቲካዊ ምትዕርራያት ትጠቐለል - ብህዝብ ውሳኔ ርእሳ ትኸእል ዋሕስና፣ ሃለዋትናን ድሕንነትናን ትግራዊ መንነትና ማእኸል ዝገበረ ምዕቃብ ባህልናን ስልጣናን ከም ዝኾነ ነፍሲ ወከፍ ትግራዊ ሓበራዊ መረዳእታ ክህልዎ ይጋባእ። ኮይኑ ግና፣ “ሓማም ሕርሲ ተረሳዒ” ከም ዝበሃል፣ ዕርቅን ሰላምን ንምውራድ ተፈራሪምና ኣለና፣ ሕዚ ተዓራቕና ኢና፣ ናብ ንቡር ክንምለስ ይግባእ (ንቡር ክትጎም ኣለዎ፣ ንቡር ምግባር ማለት ካምታ ቅድሚ ሕዚ ዝነበረት ትግራዊ መንነትካ ገዲፍካ “ኢትዮጵያዊነት ደሜ ነው!” እናበልካ ምጭራሕን ሸውላለ ምፅዋትን እንተ ኾይና ግልጺ ትኹን) ብዝተረፈ ግን ብሸም ሰላም ወራዱ 'የ ዝብል ኣሸካዕላል ህልውና ትግራይን ህዝቢ ትግራይን ውሑስ ዝገበረ ሰራዊት ብቲንካ ኣብ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ንፋስ ዘእትው፣ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ዘላሕልሕን ዘመናምንን ስራሕ ንኸይስራሕ ጥንቃቄ ክንገብር ይግባእ። ሕዚ 'ውን ምስጢር ዓወት ህዝቢ ትግራይ ሓድነትና 'ያ። ብፍላጥ ይኹን ብዘይ ፍላጥ ብድፍረት ይኹን ብስሕተት ንስልጣንን ወልቃዊ ረብሓታትን ክበሃል ኣብ ልዕሊ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ እንፍሕሶን እንኣልሞ ሸርሕን ተንኮልን ቀፃሊ ሳላሳን ኣርባዓን ዓመታት ተመሳሳሊ ግፍዕን በደል ንፀብ።

እቲ ሓቂ፣ ዝኸሪ ትግራዊ መንነት ንኸይህልወና፣ ሸምናን ታሪኽናን ካብ ገፅ ምድሪ ፈጂሞም ንኸጥፍኡ፣ ካብዝን ካብትን ተኣኸኺቦም መጊዮም ኣብ ልዕሊና ወረራ ዝፈፀሙ፣ ሰብና ብጥይት ካብ ጥይት ዝተረፈ ብጥሜትን ሕሰምን ከም ቆፅሊ ዘርገፉ፣ ሓመድናን ሕሩጭናን ክተረፈ ሀብትናን ንብረትናን ዝዘረፉ ሓይልታት ከምቲ ማዕደ ዓፅዮም ዝመኸርዎ ምኸሪ ሓሳብ ናይ ልቦም ተዝሰምረሎም ነይሩ ኣዛ ሕዚ ሳላ ሓድነትና ኣስጢምና ዝተቐለስና ብስረና ኣምጂና ዘለና ዓወት ኣትሕሰብን ነይራ። እዚኣ፣ መዋዕላ ዜና ህተሃሉ ታሪኽን ዝኸርን ትግራዊ ዘዘንትው መፅሓፍ እንትንብብ ንወለዶ ትግራይ እናተነበበ ዝነብር ኣካል ታሪኽና 'ያ። ከም ህዝቢ ደው ዘበለና፣ ካብ ጥፍኣት ዝተረፈና ሰባት ድማ ባርት ጉሒላታት ኣስመራን ኣዲስ ኣበባን ኮይና ሕሱም ናብራ ስደትን ባርነት ካብ ምንባር ዘትረፈናን ዝገላገለናን ሓድነትና 'የ ሞ ሓድነትና ንኣልው። ንንሕድሕድና ንቀባባል፣ ንሰማማዕ፣ ኣፋላላይትና ብምርድዳእ ንፍታሕ። ሰናይ ንባብ።

**አይታትና ስዲሮም፣ ወለድና ስዲሮም፣ ንሕና 'ውን ስዲርና፣
ምስጢር ዓወትና ሓድነትና!**

ከምቲ ሓደ አባል ሠራዊት ትግራይ ምሩኻት ሚኒሻ አምሓራ አኪቡ በሉ ሰዓቡኒ፡ “አባታትና ተማሪኹም ንሕና 'ውን ተደጊምና” አናበለ ዘጨረሐም፤ አባታትና ስዲሮም፣ ወለድና ስዲሮም፣ ንሕና 'ውን ስዲርና፣ ትግራዊይ አብ ዝወዓሎ ዓወት ዝሓፍሱሉ ምስጢር ግን ካሊ ዘይኮነስ ክፉእ ዘመን እንትመጽእ አብ ዝነበርና ኔርና ብነርእዮ ስጡም ሓድነትናን ተወፋይነትናን ‘ዩ። ምስጢር ዓወትና፣ ካብቶም ክውሕጡናን ከጥፋኡናን እናሃተሃንደዱ ዝመፁ ናይ ትምክሕቲ ሓይልታት ሓለፋ ዘለዎ ዕጥቅን ስንቅን ሃሊና ዘይኮነስ ንስኻ ፅናሕ ኣነ ክሓልፍ እናበሃልና ንመስዋእነት፣ ንዓድናን ንህዝብናን ዘለና ዘይነፅፍ ተወፋይነትና ‘ዩ። አብዚ ሕዚ ሰዓት ስጡም ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ዘይምነ ጎረቤት ህዝቢ የለን። እቶም ደርፍን ፀርፍን ጃህራን ፈሽራን ዝመለሉይኦም ደቂ አስመራን ጎንደርን ምኻን ዝኣበዮም ግን ድማ ዓው ኢሎም ተጠሊዮም ዘስምዕዎ ዘለዉ አውያት ካሊ ዘይኮነስ በይዛኹም ከም ተጋሩ ሓደ ልቢ ሓደ ሓሳብ ንኹን ዝብል አውያት ‘ዩ። እዞም ሰባት ዘይተረደኦም ነገር እንተሃለወ ግን፣ ሓድነት ህዝቢ ትግራይ ብመፅብዓን ብአውያትን ዝተረኸበ ዘይኮነስ ፍረ ተወፋይነት ከም ዝኾነ ገና ዘይበርሀሎም ህዝብታት ምኻናም ‘ዩ።

ጉሒላታት አስመራን አዲስ አበባን ከምቲ ዝሓለምዎ ከንበርኩኹና፣ ከሰብሩና፣ ባሮትም ገይሮም ክገዝኡና፣ ፈጊሞም ከጥፍኡናን ከፅንቱናን ‘ዮም ዘይከአሉ ድኣምበር ዓቕሞም ዝፈቐደ ዘበለ ኹሉ ብምግባር ከተማታትና አውዲሞም፣ ማንካን ፋርኬታን ከይተረፈ ሀብትናን ንብረትናን ዘሪፎምና ‘ዮም። ኮይኑ ግና፣ ትግራዊይ ደም ዘለዎ ዘበለ ኹሉ በትረይ ጨርቀይ ከይበላ እምብላይ ጠንጠነላይ! ብማለት ንሓደ ዓላማ ብሕራነ እናዘለለ ሳላ ዝተሰለፈን ዝተኣኸኸበን፣ ሓድነትና አስጢምና ሳላ ዝተቐለለና፣ ዲያሲፓራ ትግራይ ድቃስ ለይቲ ሓሪምዎ ዓቕሙ ብዝፈቐደ ኹሉ አለኹ ትግራይ! ኢሉ ሳላ ዝተልዓለን ዝሓበረን፣ ናይ ሰብ እእምሮ ብቐሊሉ ክርድኦ ዘይኸእል ዓወት ሓፊስና ኢና። ካብ ሞትን ምርኮን ዘምለጡ ወረርቲ ሓይልታት ብሸውዓተ አቕጣጫ ክብተኑን ክሃድሙን ከለዎ፣ ተጋሩ ሓመድና ነጊፍና ዘሳደዱና ናብ ምስዳድ በጂሕና ኢና። እዚእ ግን ስቕ ኢላ ኣይመፀትን። ከምቲ ቅድም ኢሉ ዝሓበርከዎ እቲ ምስጢር።

- ❖ ምስጢር ዓወትና ሓቀኛ ስጡም ሓድነቱ ‘ዩ። ትግራዊይ ኩሉ ከም ሓደ ሰብ፣ ሓደ ልቢ ሓደ ሓሳብ ሓደ ህዝቢ ኮይኑ ደው ሳላ ዝበለ ተዓዊትና። እቲ ዝተረፈ (ውድብ ይኹን ውልቀሰብ) አካል ናይቲ ፍረ ህዝባዊ ቃልሲ ዝኾነ ህዝባዊ ዓወት ‘ዩ።
- ❖ ሚና መሪሒነት ሓቂ ኹይኑ፣ ህዝባዊ ተሳትፎ ዘይብሉ መሪሒነት ግን ነበረያ ነበረ ከም ዝኾነ ከስመረሉ ይጋባእ። እዚእ ንምርዳእ ዝተሰኣኖን ዝፅግሞን ወይ ድማ ዘይትወሓጡሉ ግለሰብ ኮነ ውድብ እንተሃለዩ ግን ውድቀቱ ናይ ጊዜ ጉዳይ ጥራሕ ‘ዩ ክኸውን ዝኸእል።
- ❖ ምስጢር ዓወት ህዝቢ ትግራይ አብ ናይ ዓላማ ሓድነት ዝተሃንፀ ጽንዓትን ተወፋይነት ነፍሲ-ወከፍ ትግራዊይ ‘ዩ። ዓወት ህዝቢ ትግራይ “ብፍላይ ኣነ ስለ ዝመራሕኹዎ ‘ዩ” ኢሉ ዝኣምን እንተሃልዩ ዓገብ ‘ዩ። እቲ ሓቂ፣ እቲ ከምዚኣ ኢሉ ዝኣምን አካል ተዘይህልው ነይሩ ‘ውን ዓወት ህዝቢ ትግራይ ዘይተርፍ ‘ዩ። እቲ ሓቂ፣ ወለድ ሓሊፉ ወለድ ብዝመፀ ቐፅሪ ኩሉ ነናይ ባዕሉ ውለዶ ዝኸከም ወለዶ ከም ዘሎ ግልፂ ክኾነልና ይግባእ።

እቲ ሕቶ፣ ተጋሩ አንፃር ክጎብጡናን ክውሕጡናን ዝመፁ ወረርቲ ሓይልታት ንምቅላስ ዘርአናዮ ዋሕስ ዝኾነና ሓድነትና ከመይ ንዓቕቦ? አብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ብኸመይ ንድገም? ሕድሕድ በዓል ድርሻ አካላት ትግራይ ማዕደ ለውጥን ዕብዮትን ዝኾነ ሓድነትና አብ ምስላጥን ምድንፋዕን ሚንኦም እንታይ ይመስል? እንታይ ከ ክኸውን ይግባእ? ዝብል ‘ዩ። ብምቕፃል ዝቐርብ ፅሑፍ በዓል ድርሻ አካላት ትግራይ አብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ዘለዎምን ክህለዎምን ዝግባእ አበርክቶ ማእኸል ገይሩ መልዓሊ ሓሳብ ዘቐርብ ይኸውን።

ዓለርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፃት ሚድያታት ትግራይ

ሚድያ፣ ንሓንቲ ሀገርን ማሕበረሰብን ኣብ ምዕናውን ምብላልን ዘለዎ አስተዋዕኦ ከም ዘሎ ኹይኑ ሚድያ ከበርክቶ ዝኸእል ኣውንታዊ ሚና እንተርእኑና ግን፤ ሚድያ፣ ማሕበራዊ ፍትሒ ኣብ ምንጋስ፣ ልዕልና ሕግን ስርዓትን ንኸኸበር ኣብ ምግባር፣ ምሕደራዊ ወፅዓን ግዕዝይናን ኣብ ምቅላፅ፣ ድምፂ ውፁዓት ብምኻን ንፍትሕን ማዕርነት ኣብ ምቅላስ፣ ሸርሕን ተንኹልን ናይ ክፍኣት ሓይልታትን ፖለቲከኛታትን ኣብ ምግላፅ፣ ኣብ መንጎ ህዝብን መንግስትን ስኒት ንኸወርድ ኣብ ምግባር፣ ሰላምን ድሕንነትን ህዝብን ሀገርን ኣብ ምሕላው፣ ሰብ ድርሻ ኣካላት መስመሮም ሓሊዮም ተሓላልዮም ንኸኸዱ ኣብ ምግባር፣ ንምዕባለ ሓንቲ ዓድን ማሕበረሰብን መሰረት ዝኾነ ናይ ለውጢ ሓሳባት መሻወጢ መድረኽ ኣብ ምኻን ዓቢይ ሚና ዝገወጹ ንምኻኑ ርዳእ 'ዩ። እቶ ሕቶ፣ ሚድያ ንዳግመ ህንፃት ትግራይ ብኸመይ መልክዑ ንጠቐመሉ 'ዩ?

ፌስቡክ፣ ትዊተር፣ ዩቲዩብ ዝግይነቶም ዝተፈላለዩ ማሕበራዊ ሚድያታትን መድረኻት ናይ ምጥቃም ዕድል ዘገጠሞ ቁፅሩ ዘይነዓቕ ዜጋ “ሃሽ-ታግ” እናበለን እናገበረን ሓንሳስ ካብ መን ንኢሰ #ፖለቲከኛ እዩ፤ #መንግስቲ እዩ፤ #እንድዕላነኻ፤ #ሓነው ትብልነኻ፤ እናበለ ብፍላጥን ብዘይፍላጥን ብስሕተትን ብደፍረትን ኣፉ መሊኡ ክፅሕፍን ክሃረብን ከም ኣድጊ ኣብ ዝራገሓሉ ዘመን ሚድያታት ትግራይ ብሕግን ስርዓትን ዝኣምን፣ ብዲሲፕሊን ዝተሃንፀ፣ ወለዱ ወፊርካ እቶ ኢሎም ዝምርቕዎ ወለዶ ኣብ ምቕራፅን ምህናፅን ዕድል ክህልዎ ዝኸእል ሚድያ (ብፍላይ ተፅዕኖ ፈጠርቲ ዓባይቲ ናይ ሚድያ ትካላት) ኣብ መርህ ዝተመርኮዘ ግልፂ ዝኾነ ሸቶ ዘለዎ ስራሕ ንምስራሕ ተወፋይነት ምስ ዝህልዎም ጥራሕ 'ዩ። ብምኻኑ ድማ፡

1. ቅድም ቀዳድም ዐፈና ንኸትሓድጉ፤ ንምንታይ? ዕቤት ኮነ ለውጢ ናይ ነጻ ሓሳብ ውጽኢት ስለ ዝኾኑ። ዝሓሸ ሓሳብ ዘለዎ ሰብ ብዝተፈላለዩ መንገድታት ፀግዑ ንኸሕዝ ምድፋእን ምዕፋንን ይትረፍ። ራዕይናን ተልእኾናን ሀገርን ህዝብን ዝጠቐም ስራሕ ምስራሕ እንተ ኹይኑ ሀገርን ህዝብን ዝጠቐም ሓሳብ ዘለዎም ሰባት ካብ ምዕፋንን ንኸግለሉን ምግባር፣ ንቕድሚት ንኸመፁ፣ ድምፃም ንኸሰማዕ፣ ሓሳብም ንኸሸጡን ክልውጡን ክንገብር ይግባእ።
2. ንትግራይ ዝረብሕ ነጻ ሓሳብ ዜጋታታ 'ዩ። ካብ ዝኾነ ይኹን ናይ ፖለቲካ ኣጀንዳ ዘለዎም ኣካላት ነፃ ዝኾነ መካትዕን መመያየጥን መድረኽ ምፍጣር ንዳግመ ህንፃት ትግራይ ኣማራጺ ዘይኮነ ናይ ግድን 'ዩ። ሚድያታት ትግራይ ናይ ተጋሩ ነጻ ሓሳብ መሻወጢ መድረኽ ክኾኑ ተዘይክኢሎም ግን መፃኢ ትግራይ ኣብ ዘለኻዮ ርገፅ 'ያ ክትከውን እትኸእል። እዚ ኣ ንኹይትኸውን ሚድያታት ትግራይ ሚዛናም ክሕልዉ ይግባእ።
3. ዜጋታት ናይ ፖለቲካ መራሕቲ ንኸምልኹ ዝድገም ውልቀሰብ/ውድብ ተኮር ዝኾነ 'መፍትሔ ስራይ' ዝመስል ናይ ውዳሴ ድጋም ምድጋም ግደፉ፤ ንምንታይ? ናይ ሓደ ውልቀ-ሰብ ሓፍ ሓፍ ማለት ልዕልና ሕግን ስርዓትን ምቕባር ስለ ዝኾነ። ህዝቢ ብፍላጥን ብዘይፍላጥን ምንጨ ህውከትን ዕግርግር ዝኾነሉ ኣጋጣሚታት ሰፊሕ ስለ ዝኾነ ሰላምን ድሕንነትን ህዝቢ ትግራይ ኣብ ምሕላው ሚድያታት ትግራይ ብሸለልትነትን ብዕሸነት ዝሰርሕዎ ስራሕ ክህልው ኣይግባእን። ፖለቲከኛታት፣ ኣነ በልፅ የለን ኣነ በልፅ ኣብ ዝብል ውልቃዊ ንሕንሕ ንኸኣትዉ ዝገብር ሓይሊ ሓደ ህዝቢ 'ዩ። እዚ ኣ ንኸትከውን መድረኽ ዘጣጥሕን ዘማቻቹን ድማ ሚድያ 'ዩ። ኣብ መንጎ ንጉሥ ሳዖልን ዳዊት ዝተፈጥረ ደማዊ ረፅኒ ኣጓዲ ሓዊ ዝነበረ “ሳዖል ቀታሊ ሺህ፣ ዳዊት ቀታሊ እልፍ (ዓሰርተ ሺህ)” ዝብል ናይ ጀግንነት ደርፊ ሓዙ ናብ ኣደባባይ ዝወፀ ህዝቢ 'ዩ ነይሩ። እቲ ደርፊ ሓቅነት ኣለዎ ዶ? እወ ኣለዎ። ኣፃብዕትና ኩላተን ማዕረ ከም ዘይኮና ኩሉ በዓል ስልጣን ዘበለ ኩሉ ሓደ ክኸውን ኣይኸእልን። ሰብ ክበላለፅ ግድን 'ዩ፤ ግን ድማ ኩሉ ሰሰርሑ ከም ዝሰርሕ ክፍለጥ ይግባእ።
4. ኣቡኡ ዘፍለጠ ናይ ውድብ ልሳን ተዘይኮይኑ ራዕይን ተልኾን ነጻ ሚድያ መቐልሕ ናይ ፖለቲካዊ ውድባት ኣጀንዳ ካብ ምኻን ክርሕቕ ኣለዎ። ሚድያታት ትግራይ፣ ካብ ላዕሊ ናብ ታሕቲ፣ ካብ ታሕቲ ናብ ላዕሊ ክወርድን ክድይብን ዝግብኡ ብምውርዳን ምድያብን ከምኡ ድማ ማህበረሰብ ንሕድሕዱ ክመሃረሉን ክመያየጡን ዝግባእ ኣዕባ እናልዓለ ካብኡ ናብኡ ብምምልላስ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ በኣውንታዊ መልክዑ ክነጥፍ ክኸእል ኣለዎ።
5. ሰባት “ነፃ ሚድያ” ዝበሃል የለን ክብሉ ይስምዑ 'ዮም እዚ ግን ካብ ሓቂ ዝረሓቑ፣ ኣዝዩ ግጉይ ክእረም ድማ ዘለዎ ጠማም መልክታ 'ዩ። እምነት ምስ ዘሕደረሉ ህዝቢ ሕብሕብኢታይ ዘይገወጹት ሚድያ ዓላምኡን ተልእኾኡን ህዝቢ ምድንዛዝን ምድንጋርን ዘይኮነስ ንቕጽ ማህበረሰብ ምፍጣር ስለ ዝኾነ ሚድያታት ትግራይ ንፁር ዝኾነ ህዝባዊ ዓላማን ራዕይን ሃሊዎም መፃኢ ብሩህ ተስፋ ህዝቢ ትግራይ ውሑስ ኣብ ምግባር እጃምም ከበርክቱ ይግባእ።

- 6. ናይ ለውጢ ሚድያ ኩል ጊዜ ውግንንኡ ንሓቅን ንማሕበራዊ ፍትሕን 'ዩ። ንረብሓ ውልቀ-ሰባትን ፖለቲካዊ ውድባትን ምጥባቕ ብተቐራኒ ጥፍኣት ህዝብን ሀገርን ምቅልጣፍ 'ዩ። ሚድያታት ትግራይ ኣብ ዳግመ ህንፀት ትግራይ ምልክት ሓቅን ግልጽነት ብምኻን ዋልታ ህዝብን ሀገርን ኮይኖም ልምዓት ህዝቢ ትግራይ ከቀላጥፉ ይግባእ።
- 7. ፖለቲከኛታት ኮኑ ሰብ ሃፍቲ፣ ምሁራን ኮኑ ወታደራዊ መራሕቲ ንርእሶም ዘለዎም ግምት ከንዲ ድልዩቱ ግዙፍ ይኹን ሚድያታት ትግራይ፣ ካብ ውልቀ-ሰብ ኢኅ ትግራይ ትዓቢ! ዝብል መርህ ተሓንጊጡ ዓገብ ክበሃል ዘለዎን ዝግበእን ግዕዙይ ኣሰራርሓ ብግልጺ ዓገብ ብምባል ተሓታትነት ኣብ ምንጋስ ክሰርሑ ይግባእ፤
- 8. ትግራይ ክትዓብን ክትልወጥን እንደ ድኣ ኹይና ኣብ ትግራይ ዝፍራሕ ውልቀ-ሰብ (ፖለቲከኛ፣ በዓል ሀብቲ) ኮነ ውድብ (ቡድን) ንጨና ክህልው የብሉን። ልዕልና ሕጊ ንክኸበር ኣብ ምግባር ተተሳኪዓልና ትግራይ ክሓልፈላ 'ዩ። ጥምየትን ድኽነትን ታሪኽ ክኸንዮም። እዚ ክንገብዝር ተዘይክኢልና ግን ከም ህዝቢ ታሪኽ ንኸውን ንሕና ኢና። ሚድያታት ትግራይ ካብዚኣ ንክትርፉናን ንኸውፅኡናን ግን ሓሸከርን ዑሰባትን ፖለቲከኛታትን ሰብ ሀፍቲን ብምኻን ዘይኮነ ብኣንፃሩ ሕማቕ ስራ ብምፅያፍ ግዴትኣምን ሓላፊነቶምን ብኣግባቡ ክዋፅኡ ተኼኢሎም ጥራሕ 'ዩ።
- 9. ሚዛን ምሓላው ጥራሕ ዘይኮነ ሓቂ ዝብሃል ነገር 'ውን እንተኹነ ጠገለ ብዘይብሉ ኣቀራርባ ተቐሪቡ ናይ ሁከትን ዕግርግር ምክንያት ክኸውን ስለ ዝኸእል ኣብ ኣቀራርባና ጥበበኛታት ንኹን። ስሕተት እተጋጥም ኮነ እንትፍጠር ነገራት ካብ ዝግብኡም ንላዕሊ ንክልጠጡ ብምግባር ናይ ሕንፍሽፍሽ ስራሕ ካብ ምስራሕ ብምቕጣብ ኣብ መፍትሒን ኣማራጺ ሓሳባትን ኣብ ምንዳይ ክለፍዕ ይግባእ።
- 10. ልክዕኻን ዓቕምኻን ምፍላጥ ናይ ጥበብ መጀመሪያ 'ያ። ጋዜጤኛ፣ ናይ ሕጊ፣ ናይ ጥዕና፣ ናይ ህንጻ በዓል ሞያ፣ ወታደር ወይ ድማ ናይ ፖለቲካ ሊቅ ማለት ኣይኮነን። ዓቕሚ ሓደ ጋዜጠኛ ናይ ባዕሉ ዝዕዮ ብምስራሕ፣ ንኹሎም ሞያታት መድረኽ ብምፍጣርን ብምትሕብባርን ሃሳባት ክሸራሸሩ ምግባር 'ዩ። ከምቲ ቕድም ኢሉ ዝተገልፀ ጋዜጠኝነት ኣብ ኩሉ መዘራረቢ ዛዕቢ ኣለኹ ማለት ዘይኮነ፣ ጥልቕ ዝበለ ሞያን ፍልጠትን ኣብ ዝሓቱ ጉዳያት ብዓል ሞያ ብምቕራብ ሰማዒ ጭቡጥን ፅፁይን ሓበሬታ ንክረክብ ኣብ ምግባር 'ዩ ሞ እዚኣ ብምግባር ኣብ ዳግመ ህንፀት ትግራይ ዕዘዝ ሚና ንክትገወቱ ገደብ ይገብር።

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፃት አማራጭ ውድባት ትግራይ

ሓሳብን ናይ ሰብ ሓይልን ዘለዎ፣ ብዝግባእ ዝተዳለወ፣ መሰረት ዝሓዘን ንመትከላቱ ደው ዝበለን አማራጭ ናይ ፖለቲካ ውድብ ክህልው ከሎ እቲ ኣብ ስልጣን ዘሎ ሓይሊ ስልጣኑ ብዘይ አግባብ ንኸይጥቀም ናይ ምክልኻልን ምዕጋትን ዓቕሚ ስለ ዝህልዎ ኣድላይነት ካብ ዝኾነ ይኹን ተፅዕኖ ነፃ ዝኾነ ኣማራጭ ውድባት ኣብ ትግራይ ምህላው ዘትሓትት ኣይኮይነን። ብተወሳኺ፡ ኣብ ስልጣን ዘሎ ኣካል ዝሓሸ ስራሕ ክሰርሕ ተዘይክኢሉ ስልጣኑ ክስእና ከም ዝኸእል ስለ ዝፈልጥ ዝሓሸ ኣፈፃፀም ንኸርእን ክገብርን ዘገድዶ ህልውና ኣማራጭ ውድባት 'ዩ። ኣማራጭ ውድባት መትከሎም ዘፋልጥሉ መንገዲ ሓደ ግድፈታት ናይቲ ኣብ ስልጣን ዘሎ ሓይሊ ብምጥቕም ስለ ዝኸውን በዚ ኣጋጣሚ ንቐጅ ማሕበረሰብ ኣብ ምፍጣር ዘለዎም ግደ 'ውን ዝግዘዘ 'ዩ። ዝነቐሐ ማሕበረሰብ ድማ ወፅዓ ኾነ ኢ-ፍታሕዊ ዝኾነ ምሕደራ ስለ ዘይቅበልን ዘይፃወርን ስራሕ ዘይሰርሕ መሪሕነት ዕድሚኡ ሓፂር ንኸኸውን ናይ ምግባር ተኸእልኡ ሰፊሕ 'ዩ። ኣማራጭ ሓሳባት ሓዘ ብምቕራብ ክወዳደርን ክነሓናሕን ዝኸል ኣማራጭ ውድብ ዘይምህላው ብኣንፃሩ፡ እቲ ኣብ ስልጣን ዘሎ ኣካል ደቂሱ ናይ ምውዓል ዕድሉ ሰፊሕ ስለ ዝገብር ኣማራጭ ውድባት ኣብ ዕብዮትን ለውጥን ሓንቲ ዓዲን ማሕበረሰብን ዝፃወትዎ ሚና ኣዝዩ ግዙፍ 'ዩ። እቲ ሕቶ፡ ኣማራጭ ውድባት ትግራይ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ኣድማዒ ዝኾነ ሚና ንኸፃወቱ ብኸመይ መልክዑ ተተሰሊፎምን ተተቐቢልናዮምን 'ዩ? ዝብል 'ዩ። መልዓሊ ሓሳብ ክኸውን ዝኸእል ሕፃር ብዝበለ መልክዑ ውልቃዊ ርኢቶይን ፃውዒታይን እነሆ።

1. ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ብቐፃልነት ትውልዲ ከዕርፍ ዝኸእል መተካእታ ዘይብሉ ናይ መፍትሒ ሓሳብ ትካላዊ ዝኾነ ዲሞክራሲያዊ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ምፍጣር ምስ ምኻኑ ግደ ኣማራጭ ውድባት ትግራይ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ፡ ንስልጣን ዝግበር ጥዕና ዘለዎ ንሕንሕ ከም ዘሎ ኾይኑ ኣብ ምህናፅ ትካላዊ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ብምርጫ ናብ ስልጣን ምስ ዝመፀ ሓይሊ ሓዊሱ ምስ ካልኣት ሰብ ድርሻ ኣካላት ሓቢርካ ናይ ምስራሕ ባሕሊ ንኸፈጥሩ፤
2. ህዝባዊ መሰረተ ዘለዎ ኣማራጭ ውድብ ናይ መወዳእታ ሸትኡ ረብሓ ህዝብን ሀገርን ምሕላው 'ዩ። እዚኣ ንምግባር ግን፡ ይግበር ኣሎ/ይበሃል ኣሎ እናተብሃለ ብዝግበር ናይ ሆይ ሆይ ወይ ድማ ናይ ዓው-ዓውታ ፖለቲካ ብምክታል ዘይኮነ፡ ካብ ህልኸን ምትፍናንን ዝረሓቐ፡ ንስልጣንን ማህበራዊ መሰረትን ህዝቢ ትግራይ ዝምጥን፡ ንፁር ዝኾነ ፖሊስን ፕሮግራምን ብምሓዝ ኣንፈት ፖለቲካ ትግራይ ሓድሽ መልክዕን ቅርፅን ሓዘ ንኸለዓልን ክኸይድን፡ ኣብ ጭብጥን መርትዖን እትኣምን ትግራይ ኣብ ምፍጣር ሓላፊነትኩም ንኸዋፀኡ፤
3. ብልጫ ኣብ ዘለዎ ጭብጥን ምክንያታዊን ዝኾነ ዝተፈተነ ናይ ለውጢ ሓሳብ፡ ፈተኽ ዘይብል መለለዩ መትከል፡ ብኣውርኡ ድማ ግልጽነትን ቅንዕናን ዝተላበሰ ስብእና ሒዝኩም ብምቕራብ ነዚ ሓድሽ ወለዶ ትግራይ ሰናይ መርኣዩ ንኸትኮኑ፤
4. ትምክሕተኛ ዝኾነ ፀልማት ኣመለካኸታን ኣተሓሳስባን ድኣምበር ናይ ሰብ ፀላኢ ዝበሃል ነገር ከም ዘየለ ብምእማን ኣብ ንሕድሕድና ኾነ ከም ህዝቢ ትግራይ ምስ ጎረባብታ ተሳንያ እትነብረሉ መተዓረቂ ሓሳብ ብምምንጫው ብሸርሕን ተንኮላን ዝጠሰጠሰ በተኽ ፖለቲካ ትግራይ ብምብጥጣስ ሓድሽ መልክዕን ኣንፈትን ንኸትሕዝዎ ክተላብስዎን፤
5. ዝተፈለዩ ሓሳብ ምሓዝ ሓቢርና ንኸይንነበርን ዝገብር ነገር ኣይኮን። ናተይ፡ እምነተይ፡ ቅዋመይ ትብልዎ ፖሊስን ፕሮግራምኩምን ሒዝኩም ኩላትኩም ከከም እምነትኩምን መትከላትኩምን እናተቐለስኩም ግን ድማ ጥዕና ናይ ዘይብሉ ኣፈላላይ ዘይኮነስ ኣብ ዝነበርኩም ኔርኩም ናይ ሓድነት ምክንያት ንኸትኮኑ፤ ንምታይ? ትግራዊይ ባህሉን መንነቱን ዓቂቡ ከም ህዝቢ ክነብር ዝኸእል ኣፈላላይታና ብምርድዳእ እናፈትሓና ንሕድሕና ተሳንያን ተቐባቢልናን ሓድነትና ኣስጢምና ክነብር እንተ ኸኢልና ጥራሕ ስለ ዝኾነ።
6. ትግራይ ሕዚ እትርከበሉ ወድዓዊ ኩነታት ዝተለመደ ነገር ኣይኮነን። ሕዚ ዘለናሉ ኹነታት መሊኡ ምስ ዘይተቐበፀ ፀላኢ ኣብ ኩናት ኢና ንርከብ። እዚ ክሓልፍ 'ዩ። ቀፂሉ ዝመፅእ ሓድሽ ምዕራፍ ግን ካብቲ ዝሓለፈ ናይ ዕንወትን ጥፍኣትን መንገዲ ብዝኸፍኣ መልክዑ ንኸይዕንወና ክንጥንቀቅ ይግባእ። ኣብዚ ሓዚ ሰዓት፡ ሃጻ እናበለ ከጓይዮኩም።

ዕረፍቲ ቀትርን ድቃስ ለይትን ከስእነኩም ዘለዎ ናይ መንግስትነት ስልጣን ምሓዝን ምጭባጥን ዘይኮነስ ከም መግረፂ ውድባት፣ ትግራይ ብኸልተ እግራ ደው ንኸትብል እንታይ ክንገብር ይግበኣና? ኢልኩም ሓደራ ህዝብን ሀገርን ከቢድኩም ብወነን ብሕራነን ትንሳኤ ትግራይ ሓቂ ንኸትገብሩ፤

- 7. እታ ስልጣን ኣነ እንተዘይሒዘያ ካልኣት ዝሰርሕዎ ስራሕ ፈጸሙ ኣይጥዕመንን፣ ዝብል ሕማቕ ሕማም ሓይልታት ትምክሕት ኣምሓራ ከይጠብቀኩም። ህዝቢ ትግራይ ብደርፍን ሰልፍ ብምውፃእን ዘይኮነ ብጭቡጥ ዲሞክራሲያዊ መሰሉ ተሓሊሉ ብነጻነት ምስ ዝምስረቶ መንግስቲ ትግራይ ሓበራዊ ምርድዳእ ፈጠርኩም ትውልዲ ዝሳገር ስራሕ ንኸትሰርሑ፤
- 8. ንስልጣን ክብሃል ዝግበር ሓድነት ህዝቢ ዝሸርሸር ፍርሕን ዓመፅን ካብ ምዝራእን ምንፋስን ተቐጢብኩም ፀፅቡቑ ዝሓሰብን ዝርኢን ሰብ ዋና ኣውንታዊ ኣተሓሳስባ ኮይንኩም ህዝብን ሀገርን ተሸኪምኩም ንኸተሳግሩ፤
- 9. እዚ ይብሃል እቲ፣ በዚ ኸዱ በቲ ብዘየገድስ፣ ጥምየትን ሕሰም ድኽነትን ሕማምን ካብ መሬት ትግራይ ተፀራሪጎም፣ ምዕብልትን ተባሃሊትን ትግራይ፣ ምዕቡልን ስልጡንን ትግራዊ ሓቂ ንኸኸውን ድሉት ጥራሕ ዘይኮነስ ተወፋይነትን መስዋእትነት ክሓተና 'ዩ ሞ ተበታቲና ዘይኮነስ ሓድነትና ኣስጢምና፣ ሀብትን ንብረትን ህዝብን መንግስትን እናሰረቐናን እናባኸናን ዘይኮነ ዘለና ንዘይብሉ እናካፈልናን እናተፀባፀብናን፣ እናዓመጽና ዘይኮነ ሓቂ ዝኾነ ነገር እናገበርና፣ ካብ ኩሉ ንላዕሊ ድማ ሓላፊነት ህዝብን ሀገርን ዝሸከም ሰብ ጎይታ ኾይኑ ንኸሰገደሉ ዘይኮነስ ኣገልገልቲ ናይቲ ዝመረፀኩም ማሕበረሰብ ትግራይ ምኻንኩም ተረዲኢኹም ከም ህዝብኹም ምስ ህዝብኹም ኢድ ንኢድ ተተሓሓዝኩም ንኸትሰርሑ፤
- 10. ኣብ መወዳእታ፣ ንኹሉ ብማዕረ ሚዛን እትርእይ፣ ንኹሉ ትሓቁፍ፣ ኣብ ልዕልነት ሕጊ ትኣምን፣ ህልውናኣ ንኸውሕሱ ኣለኹልኪ ዓደይ! ኢሎም ንሀገርም ኣካሎም ዘጉደሉ ጀጋኑናን ስድራ ሰውኣትናን ብተራኣ ኣለኹልኩም ትብል፣ ሸማግሌታታ እትጠውር፣ ብሰንኪ ጉሒላታት ኣስመራን ኣዲስ ኣበባን ጥራሕ ኢድም ንዝተረፉ ወገናታ እትድብስ ትግራይ ምፍጣር ግድን 'ዩ ሞ እዚኣ ኣብ ምግባር ከም መግረፃ ናይ ፖለቲካ ውድባት ሚናኹም ንኸትገዛቱ ገውዒተይ የቐርብ።

መተሓሳስቢ፡ ልዕል ኢሎም ኣብ ዘተልዕሉ ዓሰርተ ነጥብታት ብተደጋጋሚ ዝተልዕለ “ሕድሕድኩም ተረዳድኡ፣ ተስማዕምዑ፣ ተመያየጡ፣ ተመኻኸሩ” ዝብል ናይ ሓድነት መንፈስ - ወቕቲ እናሓለወ ንዝተዓፀፍ በለፀኛ ጉዝጓዝ ኩንዎ፣ ንዓላማኹምን ተልዕኹምን ደቂስኩም ሕደሩ፣ ሓደ መውፅኢ ደርፊ ካልኣትኩም ተቐበልቲ፣ ሓደ መላሃዪ ኣባ ጎይላ ንስኻትኩም መጣቓዕቲ ኹኑ ኣይኮነን ናተይ መልዕኸቲ። እምኒ ንምድርባይ ጊዜ ከም ዘለዎ ኹሉ ድንን ኢልካ ምሕላፍ ‘ውን ጊዜ ኣለዎ ‘ሞ፣ መዓንጣኹም ሸጥ ኣቢልኩም የለን! ማለት ኣብ ዝግበኣኩም ዛዕባ የለን! ንኸትብሉ፣ ፍርቂ መንገዲ መፂኹም ሓበራዊ ቅዋም ክትሕዙ ኣብ ዝግበኣኩም ኣጀንዳ ድማ ብተመሳሳሊ ካብኹም ዝሕለው ንኸትገብሩን ምስ ጊዜ ንምኻድ ብምምራፅ መፃኢ ተስፋ ህዝቢ ትግራይ ብሩህ ግበሩ 'ዩ እቲ መልዕኸቲ።

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፅት መንግስቲ ትግራይ

1. ልዕሊ ኹሉን ቅድሚ ኹሉን፤ መንግስትን ውድብን ብስርሐምን ተፈጥሯዊ ባህሪያቶምን ክልተ ዝተፈላለዩ ኣካላት ከም ምኻኖም መጠን መሪሒነት ትግራይ እዚአ ፈሊጡ መንግስቲ ናይ መንግስቲ እቲ ውድብ ዝበሃል ድማ ናይ ውድብ ስራ ንኸሰርሑ ንኸገብር፤ ካብ ውድባዊ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ነፃ ኮይኖም ክቋቋሙን ክሰርሑን ዘለዎምን ዝግበአምን ህዝባውን መንግስታውን ትካላት ነፃ ንኸኾኑ ምግባር፤ መንግስታዊ ትካላት ንውድባዊ መሳሪሒ ጌይሩ ካብ ምጥቃም ክቐጠብ፤ ብኣሻጥር ዝዘርጋሕ ዓላባ ሳሬት ዘይገልፃ ናይ ጥፍኣት ኢዱ ምስብሳብ፤ ለውጥን ምዕባላን ውፅኢት ነፃ ኣሳብ ህዝብታት ምኻኑ ተረዲኡ መሪሒነት ትግራይ መሰል ህዝቢ ብምሕላውን ማሕበራዊ ፍትሒ ብምርግጋፅ ስርሑ ንኸጅምር፤
2. ክልተ እግሪ ኣለኒ ተባሂሉ ክልተ ኣም ማዕረ ንማዕረ ምውፃእን ምሕንካብን ኣይከልን። ሓዲኡ ክንመርፅ ኣለና። መሪሒነት ትግራይ ከም መንግስቲ ኣድማዕን ኣፅጋብን ዝኾነ ውፅኢት ከምፅእ ዝኸእል ኣብ ኢድ ምሕረት ውልቀ-ሰባት ዝነብር ማሕበረሰብ ብምፍጣር ዘይኮነ ኣብ ልዕልነት ሕግን ስርዓት ዝኣምን ትካላዊ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ምስ ዝፈጥር ጥራሕ ስለ ዝኾነ ኣብ ልዕልነት ሕግን ስርዓትን እትኣምን ትግራይ ንኸፈጥር ድማ ብቐዳምነት፤ ንባዕሉ (ውሽጡ) ዲሞክራሲያዊ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን ክሕዝ ምግባር፤ ቀፂሉ፤ መሰሉ ዝተሓለወሉ ነፃ ማሕበረሰብ ኣብ ምፍጣር ንኸረባረብ፤
3. ሕጊ ምፅሓፍ ንባይኑ ዋጋ የብሉን። ካብዝን ካብትን ኣራሪኻ ሕጊ ምፅሓፍ ይክእል 'ዩ። እዚ እቲ ዝቐለለ ነገር 'ዩ። ናይ ኣሜሪካን ናይ ኣውሮፓ ሀገራት ህገ መንግስቲ ቃል ብቐል ገልቢጥካን ቀዲሕኻን ኣነ 'ውን ፅርዩን ፅፍፉን ህገ መንግስቲ ኣለኒ! እናተብሃለ ምፍካርን ህዝቢ ምድንጋርን ይክእል 'ዩ። እዚኣ ኣብ ምግባር ከም መንግስቲ ንነውሒ ዓመታት ተሳኺዓትልና 'ያ፤ ግን ድማ፤ ናብ ከመይ ዝበለ ዓዘቕቲ፤ ውርደትን ኪሳራን ከም ዘእተወና ኩልና ኣፀቢቐና ንፈልጥ ኢና። እንተ ሕዚ ግን ንትግራይ ዝጠቅም ዓርስና እናተለልናን እናተታለልናን ዝንበር ሕሳር ዝኾነ ናይ ኣፍኣ ፖለቲካ ምምራሕ ዘይኮነ ንትግራይ ካብ ድኽነትን ሕሰምን ዘውፅእ ዝተፅሓፈ ዝትርጉምን ኣብ ስራሕ ዘውዕልን ዝቐረፀ ሓይሊ ምኻኑ ተፈሊጡ ንፍትሕን ማዕርነት ህዝቢ ትግራይ ካብ ልቢ ንምስራሕ ንኸለዓል፤
4. ሽርሕን ተንኮልን ይኣክል፤ መንግስታዊ ሌብነት ደው ይበል። ካብ ዓይንን እዝንን ህዝቢ ዘምልጥን ዝስወርን ነገር የለንም መሪሒነት ትግራይ ከም መንግስቲ ህዝቢ ትግራይ ዘይፈልጦ ናይ ውሻጠ ዋኒን ኣይሃልዎ። ናይ ህዝቢ ዝኾነ ነገር ኩሉ፤ ማለት 'ውን ህዝቢ ትግራይ ብዕሊ ክፈልጦ ዘለዎን ዝግበአን ንኸፈልጥ ብምግባር ህዝባዊ ዝኾነ ሓድሽ ናይ ፖለቲካ ባህሊ ሒዙ ንኸመፅእ እፅውዕ። መቐም፤ 'ዩቶፕያ ትግራይ' ንፍጠር ይብል ከም ዘለኹ ግልፂ 'ዩ። መልእኽይ፤ ህዝቢ ትግራይ ኣይኮነን ኣብ ትግራይ ካብ ትግራይ ወፃኢ ዝኸውንን ዝግበርን ኣፃፊኡ ዝፈልጥ ልቡን ማእግሩን ሰፊሕ ዝኾነ ተፃዋራይ ህዝቢ 'ዩ። መንግስቲ ትግራይ እዚኣ ባህሪ ህዝቢ ትግራይ ከም ዕሽነት ጌይሩ ካብ ምትርጓም ይቆጠብ። መሰረታዊ ጣለባቱ ኣይነስእኖ፤ ኣብ ማእኸል ትግራይ ሓዶ ብፅጋብ ኢቲ ኻለኢ ብጥምየትን ሕሰም ዝሰቐ ማሕበረሰብ ኣይሃልው፤ ኣብ ስራህ ንእመን፤ ዝረሃፀ ፍረ ፃምኡ ይርከብ፤ ከም ከም ጉልበትካን ስልጣንካን ዝንበር ናብራ ተመናጠል ይትረፍ፤ ዘይናህና ኣይንድለ፤ ስሰዐ ንግደፍ፤ ግዕዝይና ንፀየፍ፤ ንድኻ ዝሓዝን ልቢ ይሃልወና፤ ንኹሉ ብማዕረ ዓይኒ ንርእ፤ ሓለፋ ኣይንድለ 'ዩ እቲ መልእኽቲ። እዚኣ ቴክኒካዊ ብዝኾነ ቋንቋ ነቐምጣ እንተልና፤ መሪሕነት ትግራይ ከም መንግስቲ ሀብቲ ህዝቢ ትግራይ 'ዩ ተባሂሉ ዝእመን ዘበለ ኹሉ እርይ ቁፅር ኣቢሉ ንህዝቢ ብዕሊ ክፍልጥ፤ ናይ ህዝቢ ንምኻኖም ብሕጊ ኣግባብ ክረጋግፅ፤ ምሕደረኡም ኮነ ኣጠቃላይ ህልውንኡም ብዝምከት ግልፂ ዝኾነ መብሪሂ ዝህብ ሕጋዊ ሰነድ ንምህላው በዓል ዋና 'ዩ ተባሂሉ ንዝንገር ህዝቢ ትግራይ ብወግዒ ብምርግጋፅ ህዝባዊ ንምኻኑ ንኸረጋግፀን ብኣፍካ ሓፋሽ ሓፋሽ እናበልካ ህዝብ ሀገርን እናጥመኻ ዝስራሕ ስራሕ ደው ንኸብልን፤
5. መሪሒነት ትግራይ ተወፂዓ 'ዩ እናበለ ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያን ሰበ ስልጣን ኣዲስ ኣበባን ዘስምዖን ዘልዕሎን ፖለቲካዊ ኮነ ምሕደራዊ ሕቶ ፍትሓዊነት ኩሉ ብተመሳሳሊ መንገዲ ኣብ ውሽጢ ትግራይ ተመሊሶም ዝሓደሩ ሕቶታት ንምኻኖም ንኸረጋግፀን ብበዝሒ ቐፅሪ ዘይኮነ ከም ህዝቢ ማዕርነትና ይረጋገጽ መሰልና ድማ ይከበር/ይትሓሉ! ክብል መሪሒነት ትግራይ፤ ንዘልዕሎ ተወሳኺ ጭብጥን መርትዖን ዘየድልዩ ሕቶ ምኽባር መሰልን ማዕርነትን ህዝቢ ትግራይ

- ማዕረ ንማዕረ አካላት ማህበረሰብ ትግራይ አብ ውሽጢ ትግራይ ንዘልዕልዎ ሚዛኑ ዝተዛበዓ ናይ ፖለቲካዊ ስልጣን ይኹን ናይ ሀፍቲ ክፍፍል (ናይ ፍትሓዊነት ሕቶ) ብተመሳሳሊ ክምልሱን ዕልባት ንክግበረሉን፤

6. መሪሒነት ትግራይ፣ ናይ ኣዲስ አበባ ችግራት እዚአተን 'የን ኢሉ ብዝርዝር ዘቐመጠንን ዘቐምጠንን ችግራት ኩላተን አብ ትግራይ ንክይርከባ ዓርሱ ክፍትሹ፣ ናይ ትምክሕቲ ሓይልታት አስመራን ኣዲስ አበባን እዝን ክምዘን 'የም ማለት ጥራሕ ዘይኮነስ ውክልና ህዝቢ ትግራይ ኣለኒ ኢሉ ዝኣምን መሪሒነት ትግራይ ኣነኹ መን 'የ? ኣብ ባይታ እታይ 'የ ዝሰርሕ ዘለኹ? ኢሉ ነፍሱ ንክፍትሹ፣ ንኣብነት፣ ሕቶ መሪሒነት ትግራይ ልዕልና ሕጊ ክኸበር ይግባእ እንተኾይኑ ልዕልና ሕጊ ብተመሳሳሊ መንገዲ ኣብ ትግራይ ንክኸበር ንክሰርሕ፤
7. ትግራይ ኣካል ኢትዮጵያ ኮይና ቀፀለት - ርእሳ ትኸኣል፣ ንጽናሕ ንኺድ ብዘየገድስ፣ ክም ህዝቢ ባህልናን መንነትናን ዓቁብና ክነብር እንክእል ካብ ትምክሕቲ ጥራሕ ዘይኮነ ለኽበጥበጥ ካብ ምባል ዝፀረየ ህዝባዊ ባህሊ ክንፈጥር ከለና ጥራሕ 'የ። ዝሓዘካ ሒዝካ ናብ ኣዲስ አበባ ምንፋር ይትረፍና። መሪሒነት መንግስቲ ትግራይ መልዕልን መዕለብን ነፍሲ ወከፍ ትግራዊይ ትግራይ ጌሩ ንክሰርሕ፤
8. ኣብ ወሰንቲ ጉዳያት ዕዳጋ ክም ዝፀንሓካ ናይ ምግባር ሕማቕ ባህሊ/ሸንዳሕዳሕ ደው ክብልን፤ የግዳስ፣ መንግስቲ ትግራይ ንፁር ዝኾነ ራዕይን ተልእኾን ሃልዶ ምንገዱ ኣፃፊኡ ምስ ህዝቡ እናተማኸረ ናይ ምስራሕ ባህሊ ንክለማመድን ናይ መንቐርቐሪያ ፖለቲካ ንክገድፍ፣ (ናይ መቐርቐሪያ ፖለቲካ ማለት ካብ ላዕሊ ናብ ታሕቲ ዝወረድ ዘመን ዝሓለፎ ማርክሳዊ ፖለቲካዊ መስርሕ 'የ)፤
9. ሓይልን ጉልበትን መሪሒነት መንግስቲ ትግራይ ህዝቢ ትግራይ ጥራሕ ምኻኑ ተረዲኡ መሪሒነት ትግራይ ኣብ ልዕሊ እቲ ዝመርሖ ህዝቢ ዘለዎ ስሑት ዝኾነ ኣራእያ (ህዝቢ ናይ ምንዓቕ ውድባዊ ባህሪ) አስተኻኺሉ ብቻልን ብስራሕን ንዝመርሖ ህዝቢ ክብሪ ከርእን ሓድሽ ናይ ፖለቲካ ኣንፈት ንክኸተልን፤ እግሪ ምትካል ንህዝባምን ንዓዶምን ዝሰንከሉ ጀጋንቲ ዓብይ ኣካል ዳግመ ህንፃት ትግራይ ክም ምኻኑ መጠን መሪሒነት ትግራይ ክም መንግስቲ ውጽኢታዊ ስራሕ ንክሰርሕ ምስ ኩሎም ውድባትን በዓል ድርሻ ኣካላትን ሓቢሩ ናይ ምስራሕ ባህሊ ዘኸእሎ መድረኽ ንክፈጥርን ክሳልጥን፤
10. ምሳሕ በሊዑ ድራሩ ዘይደግም፣ ቅያር ኻዳን ዘይብሉ፣ ሓመድ እፍ ቆፅሊ ኣንጂፉ ዝድቅስ፣ ሕማምን ድኽነት ሰንሰን ኣቢሉ ዘጎበጠ ማሕበረሰብ እናመረሕኻ ዝተምሃርኩ 'የ ዝተምሓርኹ 'የ ማለት ንበዓል ኣእምሮ ዘሕፍር 'የ። ኣብ ዝባን ድኻ ሰልጢንካ በዓል ስልጣን 'የ ማለት ባዕሉ ድኽነት 'የ። መሪሒነት መንግስቲ ትግራይ ክም መንግስቲ ክምዚ ስራሕኹ እዚ ገበርኩ እናተብሃለ ዝውሃብ ሽልማት ምውሳድ ጥራሕ ዘይኮነ እቲ መሪሒነት ክም መንግስቲ ብዝተፈለለዎ ምክንያታት ንዝፈጥሮ ፀገም ሰናይ ምምሕዳርን ስእነት ፍትሒን ሓላፊነት ክወስድ ይግባእ። እዚ ማለት፣ ክምቲ ዝለተመደ ጅምላውን አፋዊን ምሽንጋል ዘይኮነ ዘጥፊኦ ኣብ ቅድሚ ሕጊ ቀሪቡ ብጭቡጥ ብዘጥፊኦ ልክዕ ተሓታታይ ዝኾነሉ ኣስራራሓ ተግባራዊ ንክገብር ዓውዲተይ የቐርብ።

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፃት ማሕበራዊ ህይወት ህዝቢ ትግራይ

መሰረት መዕባለ ሓንቲ ሀገር ብስርዓት ዝተሃንፀ፣ ልክዑ ዝፈልጥ፣ ብልክዕ ናብርኡ ዝመርሕን ዝመላለስን ስልጡን ማሕበረሰብ ንምኻኑ ምንም ኣየከራኸርን። ህዝቢ ብአተሓሳስብኡን ኣመለኻኸትኡን እንትልወጥን እንትዓቢን ሀገር ትልወጥ ትዓቢ፤ ህዝቢ ናይ ልብን ኣእምሮን ለምጽን ድርቀትን እንተገጠምዎን እንተረኺቡዎን ድማ ዓዲ ትበርስ፣ ድኽነት ሕሰምን ይወርሳ መሊኦ ድማ ትጠፍእ። እዚኣ ንምርዳ ትግራዊይ ርሑቕ ምኻድ ከየድለዮ ህዝባ እናወሓጠት ባንዲራ እተውለብል፤ ኣለኹ እየ ዝብለየ ባህሊት ሀገሪ ኤርትራ ምርኣይ 'የ። ናይ ኣእምሮ ለምፅን ድርቀትን ዘኸትሎ ጥፍኣትን ዕንወትን ናይ ሓንቲ ሀገር ካብ ኤርትራ ንላዕሊ ካለእ ጭቡጭ መረዳእታ ክኸውን ዝኸእል ኣይከህሉን 'የ። እምበኣርከስ፣ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ በዓል ዋና ዝኾነ ማሕበረሰብ ትግራይ ብኸመይ መልክዑ ነዳልዎ? ንዝብል ሕቶ መልዕሊ ክኸውን ዝኸእል ውልቃዊ ርኢቶይ ክም ዝስዕብ ሸው ክብል።

1. ጎረቤትነት ከም ነፍስካ ተቆበል። ትፈልጦ ይኹን ሓላፊ መንገዲ አብ ርዕስካ ክፍፀምን ዘይትደልዩን ነገራት ወይ ድማ እትፀልእ ሰብ ንክትፀልእ ዝገበረካ ነጥብታት ኩለን ዘርዘርካ ፀሓፊን/ፀሓፍዮን፣ እተን ዝፀሓፍካዮን/ዝፀሓፍክዮን አብ ርዕሲ ካለእ ሰብ ንክይትፍፀምን መስትዖት ህይወት ይኹካ። ንዓካ ንክጥዕመካ፣ ናይ ካለእ ሰብ ልቢ ዝሰብር፣ ዘሕዝን፣ አብ ፀገም ዘእትው ሕማቕ ስራሕ ንክይትሰርሕን ከይትፍፀምን ንርዕስካ ቃል ኣቲኻ ሓድሽ ህይወት ጀምር (እዚአ ክትገብር ከለኻ ድማ ንባዕላኻ ምስ ሰብ ኣይትወዳደር፣ ናይ ነፍስካ ግበር)።
2. ለውጢ ካብ ርዕስኻን ካብ ቤትካን 'ያ ትጅምር። ዝተለወጠት ትግራይ ንምርኣይ ማዕዶ ማዕዶ ምቕማት ዘይኮነ መጀመሪያ ንባዕልኻ ተለወጥ፤ ቃልካን ተግባርካን ኣጠዓዕም። ዝኻኻ ኣመዓራርይ። ንምንታይ? ንባዕላ ዘይተለወጠት ነፍሲ ንኻለእ ክትልውጥን ናይ ለውጢ ምክንያት ክትከውን ስለ ዘይትክእል 'ዩ። ለውጢ ብበዝሒ ዘረባን ጭርሖን ዝመጽእ ነገር ዘይኮነስ ናይ ኣተሓሳስባ ለውጢ መሰረቱ ራዕይ፣ ዓላማ፣ ተወፋይነትን ቁርፅኻንት ክህልወና ኹሎ ከም ዘኾነ ተረዲእና ሰማይ ሰማይ ምኻድ ገዲፍና መሬት ክንሕዝን ዋናታትና ዝብሉን ዝነግሩን ክንሰምዕ ይጋባእ።
3. ሓላፊነት ይሰመዓና። ሕማቕ ነገር ክንገራ ከለና ኣይረኣኹን ኣይሰማዕኹን፣ እንታይ ገደሰኒ፣ ምባል ገዲፍካ ፅባሕ አብ ርዕስካ ምኻና ፈሊጥካ እቲ ሕማቕ ደው ንክብል ናይ ዓቕምኻ ግበር። ገንዘብናን ጉልበትናን ተአማሚና ድኻ ኣይንዓምዕ፣ ርክባቱን ስልጣኑን ተአማሚኑ ክዕምፀና ንዝደለ ዝኾነ ይኹን ሓይሊ ንክዕምፀና ኣይንፍቀደሉ፤ ኣይንምበርከኹ። ሕግን ስርዓት ኣክቢርካ ክሳብ ዝኸድካ ሰዓት እትፈርሖ በዓል ስልጣን ኮነ ውድብ ክህልወካ ዮብሉን። ግብእኻ ተዋፃእ፣ ንዝገበኣክ፣ ሕጋዊ መሰልካ ንዝኾነ ድማ መዓንጣኻ ሸጥ ኣቢልካ ኣስጢምካ ሞግት፣ ፍትሒ ክሳብ ትረክብ ብሙሉእ ልብኻ ተቐለስ። ፍትሒ ንክነግስ ግን ናይ ኩሉ ማሕበረሰብ ተሳትፎ ኣድላዩ ስለ ዝኾነ ከም በዓል ዋና ብኹሉ መዳያት ንጡፍ ዝኾነ ተሳትፎ ክንገብር ይግባእ።
4. ዝቐረፅ ንክትቆርፅ፣ ክግደፍን ክርሳዕን ዘለዎ ንክትገድፍን ንክትርስዕን ድሌትን ፍቓድን ይሃልኻ። ኣካል ትግራዊይ ማንነትና ኹይምን ንክቅዕሉ፣ ብቐፃልነት ኣስጢምና ክንሕዘምን ክንደንፈገምን ዝግብኡ ብርክት ዝበሉ ዘኹርዑ ጠቐምቲ ባህልታት ከም ዘለውና ኹሉ ፈገገምና ክንቆርፀምን ወጊድ ክንብሎምን ዝግብኡ ዘይናትና ሕማቕ ባህልታት ከም ዝሓቕፍና ድማ ክንግዘብ ይጋባእ። ህዝቢ ትግራይ ከም ህዝቢ ሓፈሻዊ አብ ዝኾነ አብ ጉዳይ ሰብኣዊነት ሚዛኑ ዝሓለወ ምስጉን ህዝቢ ንምኻኑ ይትረፍ ፈተውትና ፀላእትና ከይተረፉ ዝምስክርዎ ሓቂ 'ዩ። እንተ እዛ አብ ዝሓለፉ ዓሰርተ ዓመታት ዝሸመትያ “አቋራጭ” እትባህል ናይ ጥፍኣት ኩሉ ርዕሲ ዝኾነት ሕማቕ ስራሕ ሎሚ ኣርሒቕና ክንቀብራ ይግባእ። ከምዚ ዝበለ ምስ ኩሉ ዘባእስ ናይ ሌብነት ባህሪ ሒዝናን ተላቢሰናን ሀገር ክንሃንፅ ኣይንክእልን ኢና። ስራሕ ከይመረፀ፣ ዝወዳደቕ ጎማ ሓፂንን ጥርሙስን እናቐመን እናልዓለን፣ አብ ዝኸዶ ዓለም ለይትን ቀትርን ከይበለ ብስራሕ ዝፍለጥ፣ ብረሃፁ ናብርኡ ብምልዋጥን ሃፍቲ ብምጥራይን ዝፍለጥ ትግራዊይ “አቋራጭ” ዝብሃል ነገር ናትና ስለ ዘይኮነ ክትፅየፎ ይግባእ። “አቋራጭ” ብስራሕ ናይ ዘይኣምን ሌባን ስስውን ባህሪ ስለ ዝኾነ አብ ትግራይ ስፍራ ክነስእና ይግባእ። ክንዲ ዝወደሰ ጊዜ ይውሰድ አብ ስራሕ ዝኣምን ዓቕላም ልቢ ኣለና ናብ ንቡር ንመለስ።
5. ከም ሀገር ዝረብሓናን ዘሳግረናን ከም ህዝቢ ሓቢርና እንተሰራሒና ጥራሕ 'ዩ። መፃኢ ዘመን ትግራይ ፈታውን ፀላእን ዘዛራርብ ብሩህ ዘመን ንምኻኑ ዝጠራጠር ትግራዊይ ኣይሃልው። ዝነቐለ ህዝቢ መን ይሕዞ? ብዝሞትናዮ ልክዕ ክንለዓል ኢና። እዚአ ንምርኣይ ግን፣ አብ ቅድሜና ዝፅበየና ዘሎ ብሩህ መፃኢ ዓድና ብተናፀል ጎይና ቀዲሙ ዝኣተወ ሓደ ሰብ ጥራሕ ወርቂ ማደሊያ ዝሸለመሉ ናይ ማራቶን ጉያ ዘይኮነስ፣ ሓቢርና ወፂና ሓቢርና እንኣትወሉን እንፅወተሉን ወሳኒ ናይ ልምዓትን ናይ ለውጥን ዘመን ምኻኑ ክንርዳእ እንተክኢልና ጥራሕ 'ዩ። ከምታ አብ ሜዳ አብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ኩነታት ንድሕሪት ሓዲግናዮ ንክይድ መቓልስትና ከም ዘየለ ኹሉ፣ ሕዚ 'ውን አብ ልምዓትና ዝደኸመ እናደገፍና ዘወደቐ እናልዓልና፣ ከም ደቂ ዛግራ ዘይኮነ ከም ፀፃ ብሓባር ንለውጢን ዕብየትን ክንዳሎን ክንሰርሕን ይግባእ።
6. ትግራይ፣ እቲ ሓደ ወዲ ቃል ኪዳና እቲ ኻለእ ድማ ብወሰን ዝተወልደ ተባሂሊ ዝፍለጥ ውልድ ዮብላን። አብ ጉዳይ ትግራይ ደም ትግራዊይ ዘለዎ ዘበለ ኹሉ ማዕረ ኢና። ኩልና ማዕረ ከም ምኻና መጠን ድማ ዝመሰለና ሓሳብ

ብነጻነት ምዝራብን ምፅሓፍን ትኸኸልን ኢድላይን 'ዩ። ኾይኑ ግና፣ ኹሉ ነገር ብስርዓት ከኸውን ስለ ዘለዎን ዝግባእን ካብ ኣፍና ንዝወፀእ ቃል ሓላፊነት ከስመዐናን ከንወስድን ይግባእ። ኣብ ዝዓለበ ይዕለብ እናተብሃለ ብሃበ ተረኽበ ዝዘረብን ዝፀሓፍን ንፋስ ዘእትው ንኸይኸውን ሕማቕ ስራ ከተርፈና ይጋባእ። ሃናዚ ሓሳብ ተዘይሃሊና ሱቕ ጥዑም ሱቕ ንበል።

7. ካብ ዝሓለፈ እናተምሃርና ንቕድሚት ንገስግስ። ከንበርኩኹን ከሰብሩናን ፈጺሞም ከጥፍኡናን ከንፅቱናን ብዓላማ ተሃንዲዶም ዝመፁ ባርኖስ ኤርትራን ኣምበጣ ሰራዊት ኢትዮጵያን ሳላ ሓድነትናን ቃልስናን ኣፍሺልናዮ ኢና። ኮን-ደኹን ይኸናልና ብማለት ኣብ ዘለውዎ ኾይኖም ኣብዚ ሕዚ ሰዓት ኣብ ልዕሌና ዝጥንቁልዎ ጥንቅላ ሓደ፣ ኣብ ልዕሌና ዝፈጸምዎ ግፍዕን በደልን ለይትን ቀትርን እናሓሰብና እናቐዘምና ንኸነብር 'ዩ። እንተ ህዝቢ ትግራይ ግን፣ ብቐሊሉ ኣብ መግዓዲያ ፀላእቱ ኣትዮ ዕንክሊል ዝብል፣ ቁስሉ እናሓኸኸ፣ እናጉረምረምን እናቐዘመን ዝነብር ህዝቢ ዘይኮነስ ሓዘና ከም ዝሓለፈ ውሕጅ ገዲፍና ናይ ሎሚ ብምግባር ተቐደስቲ መጻኢ ብሩህ ተስፋና ዝኾና ሰብ መትከል ህዝቢ ምኻና ብተግባር ክነርእዮም ይግባእ።

8. ኣብ ሑልፍ ተተርኢስካ ምናባር ይትረፈና፤ ዓገብ ድማ 'ዩ። ትምክሕቲ ንኤርትራ ኣይጠቐመን። ንኤርትራ ከም ህዝብን ሀገርን ዝቐበረ ካሊእ ዘይኮነ ከማና ከም ኤርትራውያን ዝበለ ምሩፅ ፍጥረት ኣብ ገፅ ምድሪ የለን ዝብል ልጓም ዘይብሉ ፈኸራን ዳንኤራን 'ዩ። ከም ህዝቢን ሀገርን ናይ ትምክሕቲ ኣተሃሳስባ ዘምፅኦ ጠንቁቁ ክንተርፍ ተኾይና ጎረቤት ሀገር ኤርትራ መስትዖት ትኹና። ኣያታትናን እነታትናን - ኣሕዋትናን ኣሓትናን ከፊልና ዘምፀናዮ ዓወት ብግቡእ ክንሕጎሎ ግድን 'ዩ። ህይወት ቀጻሊት ከም ምኻና መጠን ግን ሓሊፍና ክንከይድ ኣብ ዘለናን ዝግበኣናን ሰዓት ተቐበልቲ ሓድሽ ናይ ህይወት ጉዕዞ ክንከውን ይግባእ። እቲ ካክን ሽርጥን 'ውን እንተኾነ ኣብቲ ክንከደኖ ዘለና ሰዓት ተኸዲናዮ ኢና፣ ዘላለም ግን ካክን ሽርጥን ተኸዲና ክነብር ስለ ዘይንኸእል ወቕቱን ሰዓቱን ዝጠልቦ እናመርመና ከምቲ ኣብ ቁ.7 ዝተጠቐሰ ንቕድሚት ክንግስግስ ይግበኣና። ኣብ ጉዕዞ ለውጥን ልምዓት ተጋዳላይ እናተብሃለ ክነብር ዝደሊ ሲቪል በዓል ስልጣን ትግራይ እንተሃልዩ ጠቐሊሉ ኣባል ሰራዊት ትግራይ ይኹን። ከም ድላይይ ኣነስ ከም ድላይይይ.. እናበልካ ናይ ቀደም ናይ ፍቕሪ ደርፊ ምድራፍ ይከእል 'ዩ፤ ከም ድላይይ ኢልካ እትጥሕሶ ህግን ስርዓትን ግን የለን። ንትግራይ ሰብ ዝገብራ ልዕልነት ሕግን ስርዓትን 'ዩ ኢልና ተተላሚልና፣ ኣብ ልዕልነት ስርዓትን ሕግን ተኣምን ዓዲ ፈጠርና ክነብር እንተ ኾይና 'ውን ነገራት እናሓወስና ክንከይድ ኣይንኸእልን። ሕግን ስርዓትን ኣብ ዘለዎ ዓዲ ከም ድላይይ ቦታ የብሉን። ካብዚ ወጺኢ ምኻን ግን ሽርጥን ካክን እናኸደኑ ዘልኣለም ከገዝኡና ድሌት ናይ ዘለዎም በዓብዕቲ ዝቐፀሩ ሰባት መግዓዲ ንምኻን ባዕልኻ ኣብ መግዓዲ ምእታው 'ያ።

9. ዝመረፅናዮ መንግስቲ ከገልግለና፣ ፍታሕ ክህበና፣ ክገብረልናን ክሰምዓናን ኣለዎ ኢልና ጠለባትና ብዝርዝር ኣቐሚጥና ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ እንታይ ክመስል ከም ዘለዎ ኣነጻርና ንምቕማጥ እንተ ዘይጠፈእና ንሕና 'ውን ከም ህዝቢ ብተመሳሳሊ መንገዲ እንታይ ክንመስል ከም ዝግበኣና፣ ካባና ዝሕለው ነገር ክንገብር ከም ዝግበኣና ክጠፍኣና የብሉን፤ ኣይግባእን ድማ። መንግስቲ ንበይኑ ዘምፀኦን ዝፈጥሮን ለውጢ ስለ ዘየለ/ክህልው ስለ ዘይኸእል ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ሚናና ማዕረ ሙኻኑ ተረዲእና ንሕና 'ውን ብግደና ከይተሓሰምና ንስራሕ ኢድና ኸንስብስብ ይጋባእ። ቅልልን ምቕልል ብዝበለ ትግርኛ ንምቕማጥ ዝኣክል፣ ብጭርሖን ብደርፍን እናተሰነኻ ምውጣይ (ዘረባ ምብዛሕ) ዋጋ የብሉን፤ ከም ህዝቢ እንጠልቦ ፍትሕን ሕንባሻን ዘምፀኦ ብስራሕ ዝኣምን፣ ሰራሕ ዘስርሕ፣ ዝተለወጠ ሓይሊ ሰብና ጥራሕ 'ዩ። ኩሉ በብኣፉ ኣብ ዝፈልጦን ዘይፈልጦን ጦብላቕ ዝብል እንተ ኾይኑ ግን ንህልውናን ድሕንነትን ሀገረ ትግራይ ሓደጋ 'ዩ። እምበኣርከስ ማሕበረሰብ ትግራይ፣ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ክህልዎ ዝከእል እጃም ከም ህዝቢ ካብኡ ዝሕለው ምግባር ምኻኑ ፈሊጡ ነቐሑ ደው ንኸብል፤

10. ሃረምረም ንግደፍ፣ ፍትሓዊነት ይግዘኣና፣ ሚዛን ኣተሓሳስባና ዝሕልው መንፈሳዊ ሞራል ይሃልወናል። ከም ህዝቢ ኣብ ዝተዋፈርናሉ ዓውዲ ኹሉ ግልጽነትን ቅንዕናን ዝተላበሰ ፍትሓዊ ዝኾነ ህይወት ክህልወና ይግባእ። ኣብ ስርቅን ዓመጺን ኣይንእተው። ካብ ዝግበኣና ንላዕሊ ብምሕታት ወገና ኣይንጉዳእ፤ ሓለፋ ኣይንሕተት። ብዘረኽብናዮ ኣጋጣሚ ንሰብ ፅቡቕ ንምግባር ተዘይኮይኑ ኣብ ልዕሊ ሰብ በደል ንምውራድ ኣይንበርቲዕ። ንተሓላለው። ህይወት፣ ናተይ 'ዩ ኢልና ክህልወና ካብ እንደልዮን እንምነዮን ሓጺን ወዲ ሓጺን ንላዕሊ 'ያ። ሕዚ ገዓና ዘድልየና ሓዲግናዮ እንኸይድን ናብ መቓብር ምሳና ዘይወርድ ኮተት መተት ዘይኮነ ሕዚ ናና ዘድልየና ኩሉ ንኸንገብር ዘኸእለና ናይ

ውሽጢ ሰላምን ዕረፍትን ምርካብ 'ዩ። እዚአ ንኸንረኩብ፣ ፅቡቕ ንኸፀንሓና ድማ ንሱብ ፅቡቕ ንግበር። ሕድሕና ንተሓሳሰብ፣ ንደላለ፣ ንደጋገፍ፣ ንተሓዘዘ፣ እምነትን ሃይማኖትን ከም ዘለዎ ሰብ ድማ ንመላለስ።

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፃት ምሁራት ትግራይ

አድላይነት መሰረት ዘለዎ ጭቡጥን ሐቅን ዝኾነ ፍልጠትን ጥበብን ኣብ ህንፃት ሓንቲ ሀገር፣ ብኣተሓሳስብኡ ዝተለወጠን ዝማዕበለን ማሕበረሰብ ኣብ ምፍጣር ዘለዎን ዝገወቶን ግደ ንኣድማዒነቱ ዘተሓትት ኣይኮነን። ትምህርቲ፣ ምንጩ ሓይሊ ወይ ድማ መሰረትን መንገድን ለውጥን ምዕባለን 'ዩ። ጭቡጥ ኩነታት ህዝብንና ሀገረ ትግራይን ምስ ዝተተሓሓዘ ኩልና ከም ንፈልጦ ብናይ ትምክሕቲ ሓይልታት ኣስመራን ኣዲስ ኣበባን ዝተዋደደ ህልውና ትግራይ ካብ ገጽ ምድረ ናይ ምጥፋእን ምድምሳሳን ዓሊሙ ኣብ ልዕሊ ትግራይ ዝተፈፀመ ወረራ ሲዑቡ ህዝቢ ትግራይ ንዝሓለፉ ሳላሳ ዓመታት ታንክን መድፍዕን ናብ ማሕረሻን ማዕዲድን - ጭኻሮን ባዴላን ቀይሩ ጎበታት ፍሒሩ ደም ርሂፁ ዘፍረዮን ዘጥረዮ ሃፍትን ንብረትን ተሰሪቑን ተዘሪፉን 'ዩ። ኣዴታት ትግራይ ደቀን ሓዚለን ብግዕዳ ኢደን ገዲፊን ብዝባን ኢደን ዝለምዐትን ዝተሃንፀትን ትግራይ በሪሳ 'ዩ። ከተማታትና ነዲደንን ዓንዩንን 'ዩን፣ ፋብሪካታትና ሓዊ በሊዕወን 'ዩ፣ ምንጩ ፍልጠት ዝኾና ቤት ትምህርቲ ትግራይ ተወሪረን 'ዩን፣ ሆስፒታላትን ጥዕና ጣቢያን ትግራይ ብተመሳሳሊ መንገዲ ካብ ጥቕሚ ወፃኢ ክኾናን ፈጂመን ክበርሳን ክጠፍኣን ተገሬን 'ዩን፣ ሀብትን ንብረት መንግስትን ህዝብን ትግራይ ናብ ኣምሓራን ኣስመራን ብዘረፉ ተጓዲዙ 'ዩ፣ ዕርፍን ነዊትን ሓረስታይ ትግራይ ተሰይሩን ተቐቒን 'ዩ፣ ፅላል ጎበታት ትግራይ ዝኾኑ ኣእምማት ከይተረፈ ተቆሪዖም 'ዮም፣ ኣፍ ዘይብለን ኣላሕም ኣባጊዕን ኣጣልን ትግራይ ተበሊዓንን ተሓሪደንን 'ዩን፣ ኣእዱግን ኣፍራስን ትግራይ ተኹብኪቦም ነስመራ ግዲዞም 'ዮም፣ ሓመድናን እምንናን ከይተረፈ ብዝኸአልዎ ልክዕን መጠንን ዊስዶም 'ዮም፣ ብሓፂሩ፣ ከም ህዝብን ሀገርን ደው ከብል ዘኸለለና ዝተረፈና ነገር የለን። ፀላእትና መሊእም ከትፍእዎን ከቃብፅዎን ዘይተኸአሎም፣ ትግራይ ንዝሓለፉ ሳላሳ ዓመታት ዘፈረዮቶ፣ ትማሊ ምእቲ ፍትሕን ማዕርነትን ዝሓለፉ ሰማዕታትና ፍረ ዝኾነ ዝተምሃረ ናይ ሰብ ሓይልና ጥራሕ 'ዩ። እቲ ሕቶ፣ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ዕዙዝ ግደ ክፃወት ዝኸአል ዝተምሃረ ናይ ሰብ ሓይልና ከመይ ነዳልዎ? ዝብል 'ዩ። ትሕት ኢሎም ዝተቐመጡ ዓሰርተ ነጥብታት ምሁራት ትግራይ ንዘበርከትዎ ኣስተዋፅኦ መንገዲ ዝፀርግ መሰረታዊ ዝኾነ መልዓሊ ሓሳብ ድኣምበር ክስርሑ ዘለዎም ስራሕቲ ኣመልኪቱ ብዘርዘር ዘቐምጥ ሰንድ ኣይኮነን።

1. ሓማም ትግራይ፣ ፅጋቡ ዘይኸአል፣ ሰላምን ራህዋን ኣላርጅክ ኮይኑ ዘሳሕዮ፣ ሰላሙን ድሕንነቱ ንምርጋዕ ኣነ ክሓልፍ ንስኻ ፅናሕ እናበለ ንመስዋእትነት ዝጓዩ፣ ከምዚኣ እናበለ መግዲ እንተብቐዕ ግን መኣዲ ሰላም ሓቢርካ ምክፋል ዘይኾነሉ፣ ከም ዝብኢ ሕድሕዱ ክባላዕን ክናቐርን ክናኸስን ክባቐሽን ዓድን ህዝብን ዘብልዕ፣ ወገኑ ዝንፅቕ ስሉዕ ፀረ ዲሞክራሲያዊ ኣተሓሳስባ ዝግብለሎ መምሰሊ መሪሕነት ትግራይ 'ዩ። ቅድሚ ኹሉ ዝነበረት ዓዲ ድሕሪ ኹሉ ገይሩ ናይ ድኸነትን ስእነት መናሃሪያ ዝገበራ፣ ዘዝተረኸበ ዕድል ብሰንኪ ኣታሕዝኡ እናፀልመተ - ኣለኹ ኣለኹ እናበለ ንባዕሉ ጠፊኡ ህዝቡ ዘጥፍእ፣ ዘዝወፀ ዝቐንጥስ፣ ብኣተሓሳስብኡ ሕሽ ዝበለ ሰብ ዘየፀገዕ፣ ንኸምልጥን ንቐልዓለምን ተዘይኮይኑ ስሕተቱ ዘይኣምን ንቐፅ መሪሕነት ትግራይ 'ዩ። እዚኣ ዘይተረድኣን ዘይርዳእን፣ እዛ ሓቂ እዚኣ ዓው ኢሉ ናይ ምዝራብ ፀገም ዘለዎ ሰብ ኢዱን እግሩን ኣኪቡ ይቀመጥ። ዓላማን ራእይን ምሁራት ትግራይ፣ ሱር ቦቀስ ዝኾነ ለውጢ ዘምፅእ ኣሰራርሓ ምንዳይ እንተ ኾይኑ፣ ሕማም ትግራይ፣ ካብ ባዕልና ዝበቁል ክርዳድ ድኣምበር ብዝተኸፈተሎም ማዕዶ እናዘለሉ ዝኣትው ኣኸላባትን ኣዛብእን ኢትዮጵያን ኤርትራን ከም ዘይኮነ ክንረዳዳእ ክንክእል ኣለና። ኣብዚኣ ተተረዳዲእና ግደ ምሁራን ትግራይ እዛ መርገም እዚኣ ንሓሳእን ነሓዋናን ነቐልካ ምቕባር 'ዩ። ከመይ? ንሕማም መሪሕነት ትግራይ ፈውሱ ኣብ ልዕልና ሕጊ ተኣምን ትግራይ ምፍጣር 'ዩ። ይመሃር ኣይመሃር፣ ይሃልዎ ኣያሃልዎ፣ ኣመሓዳሪ ይኹን ተራ ወዲ ዓዲ፣ ሕጊ ዝገዝኣ፣ ብሕጊ ዝዳነ፣ ኣብ ቅድሚ ሕጊ ማዕርነቱ ዝተሓለወሉ ወልዶ እንተፈጠርና ኣብ ልምዓት 'ውን ክንዕወት ኢና። ትግራይ ዓዲ ሰብ ክንገብራ ኢና። እዚ ማለት ብኣውርኡ፣ ዲሞክራሲያዊ መሰል ህዝቢ ትግራይ ውሑስ ክገብሩ ዝኸአሉ ህዝባዊ ትካላት ምፍጣርን ኮትኪትካ ምዕባይን 'ዩ። ንዮው ነጀው እናበለ ለቐመፅመፅ ንዝለመ ግርንቢጥ ባህሊ መሪሕነት ትግራይ ብጭቡጥ ካብ ሕጊ ንታሕቲ ምኻኑ እንተፍሊጥናዩ፣ ልጓም ኮይኑ ሀገርን ህዝብን ክሕልው ዝኸአል፣ ተማዊትና ኣብ ልዕልና ሕጊ ዝተሃንፀ ትካላዊ ኣሰራርሓን ኣተሓሳስባን ክንፈጥር ኮለና/እንተ ኸኢልና ጥራሕ 'ዩ። ብምቕፃል ብዘርዘር ዘቐርቦም ትሽዓተ ነጥብታት ነዚ ሓሳብ እዚ ዘራጎዱ ደገፍቲ ሓሳባት 'ዮም።

2. ሓደ ሰብ፣ ይመሃር ኣይመሃር ናይ ዝኮነ ይኹን ፖለቲካዊ ውዳብ ብስሩዕን ብዘይስሩዕን መንገዲ ተሳታፊ፣ ኣባል ወይ ድማ ደጋፊ ኾይኑ ናይ ምስራሕ መሰል ኣለዎ። ብዓቕመይ ሀገሪይን ህዝቢይን ክገልግል እየ ዝበለ ምሁር 'ውን እንተኾነ ምስቲ ኣብ ስልጣን ዘሎ ሓይሊ ተናቢቡ ንኸሰርሕ ግድን ክኾኖ 'ዩ። ሓደ ሰብ፣ ሀገሩን ህዝቡን ዝጠቅም ስራ ንምስራሕ ናይ ግድን ስልጣን ክሕዝ ኣለዎ ማለት ስለ ዘይኮነ፣ እቲ ኣብ ስልጣን ዘሎ (ናብ ስልጣን ዝመፅእ) ሓይሊ

ካብ ኣፍኣ ዝሓለፈ ብዕሊ ዲሞክራሲያዊ መንግስቲ እንተ ኾይኑ ኣብ ዝጎድለ ንምምላእ ኾነ ተሞክሮ ኣብ ምክፋል ምስቲ ኣብ ስልጣን ዘሎ መንግስቲ ተናቢብካ ምስራሕ ፅቡቕ 'ዩ። ሕዚ 'ውን፡ እቲ ኣብ ስልጣን ዘሎ ሓይሊ ሰራሕ- ዘስርሕ መንግስቲ እንተ ድኣ ኾይኑ ብደገ ኾንካ 'ውን ምሕጋዝ ሰናይ 'ዩ። እዚ ከምዚ ኢሉ እናሃለወ፡ ኣብ ዝኾነ ይኹን ፖለቲካዊ ውዳቤታት ዘይተጠርነፈን ዘይጥርነፍ ግን ድማ ህዝቡን ሀገሩን ናይ ምግልጋል ሸክምን ራዕይን ዘለዎ ሰብ፡ ኣብ ስልጣን ምስ ዘሎ ኣካል ሓቢሩ ንክሰርሕ ጠለባት ናይ ምቕራብ መሰል ከም ዘለዎ ክንርዳእ 'ውን ይግባእ። ንኣብነት፡ ናይ ዜጋታት መሰረታዊ ዲሞክራሲያዊ መሰላት ንክሕለዉ ምጥላብ 'ዩ። እዚ ዘይኸበር እንተ ድኣ ኾይኑ ከም ሓደ ዝተምሃረ ሰብ ኢ-ፍትሓዊ ንዝኾነ ሓይሊ ኣገልጋሊ/መገልገሊ ኮይኑ ክሰርሕ ግቡእ 'ዩ ኢሉ ብውልቀይ ኣይኣምንን። እቲ መሪሒነት ዝእረምን ዝስተኻኸልን እንተኾይኑ ንክእረም፤ ተዘይኮይኑ ድማ ካብ እንግድዳ ህዝቢ ንክእለ ክንቃለሶ ይግባእ ዝብል እምነት 'ዩ ዘለኒ። ኣነ ዝፈልግን ንዓይ ከም ውልቀ-ሰብ እትርደኣኒ ናይ ዝተለወጠ ኣእምሮን ኣተሓሳስባ ፍረ እዚኣ 'ያ። ኣይሰርሕ ኣየሰርሕ ኾይኑ ህዝብን ሀገርን ዝብድል፤ ፀረ ዲሞክራሲያዊ ኣተሓሳስባ ዝነገሶ፤ ተበሊዑ ዝተወደኣ፤ ዝመረተ ሓይሊ ብሽም ዓድን ህዝብን ንክጥቀመልና ኣይንፍቀድ። ምስብሳብ ምሁራት ትግራይ፡ ብንፁር ዝተቐመጠ ሕግም መሪሒነት ትግራይ ንክይቐፅ ምግባር ክኸውን ይግባእ ዝብል እምነት ኣለኒ። እዚኣ ንክንገብር ድማ ፃዊቲታይ የቐርብ።

3. ዓለም ለኸ ምሁራት ማሕበረሰብ ትግራይ ብዝብል ቅድሚ ክልተ ሰለስተ ዓመት ዝተጣየሸ ማሕበር ሓዊሱ ብሽም ምሁራት ትግራይ ዝተኣኻኸብ ትግራዊይ ከም ማሕበር ናይ ዝኾነ ይኹን ናይ ፖለቲካ ውዳቤ መሳሪሒ ካብ ምኻን ነፃ ክኸውን ከም ዘለዎን ከም ዝግባእን ብጭቡጥ ብስራሕ ርኡይ ክንገብር ይግባእ። ከምዚ ዝበለ ማሕበር ብቀጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ኣብ ስልጣን ብዘለው ፖለቲከኛታት ዝዝወር (ሚኒተር ዝግበር) እንተ ድኣ ኾይኑ ብነፃነት ህዝብን ሀገርን ዝጠቐም ስራ ክሰርሕ ኣይክእልን። ከምዚ ዝበለ ማሕበር እንተጣየሸ ብፍላይ ነቲ ማሕበር ንክመርሖ ዝምረፁ ውልቀ ሰባት ካብ ዝኾነ ይኹን ናይ ፖለቲካ ውዳቤ መሪሒነት ነፃ ብዝኾኑ ሰባት ከምራሕ ምግባር ኣድላይነቱ ከከራኸረና ዮብሉን። ነፃ ማሕበር ነፃ ብዝኾኑ ሰባት ይምራሕ፡ ነፃ ኾይኑ ድማ ነፃ ዝኾነ ሓሳባት ብምውላድ ብነፃነት ስርሖ ይሰርሕ። ንለውጢ ተሰባሲብና እንተንበቅፅ ፀረ ለውጢ ንዝኾነ ኣሰራርሓ መቐበልቲ ላምባን መነሃሃርቲ ሓውን ኣይንኹን። ከምቲ ኣብ ቁ. 2 ዝተጠቐሰ ህዝባዊ ተወፋይነትናን ወግንናና ዘረጋግፅ ጠለባትና ብግልፂ ነቐርብ። ጠለባትና ሓንጎፋይ ኢሉ ምስ ዝቐበል መንግስቲ ድማ ሓቢርና ንስራሕ። እንብለይ ጠንጠነለይ ንዝብል ድማ ህዝባዊ ዝኾነ መንግስት ኣብ ትግራይ ንክመፅእን ንክፍጠርን ክንቃለስ ይግባእ።

4. ኣብዚ ሓዚ ሰዓት፡ ግደ ምሁር ትግራዊ ጥቕምን ስልጣንን ካብ ምቁማትን ምስዳድን ሓሊፉ ንሀገርን ንህዝብን ዝጠቐም፡ ንምፃኢ ወለዶ ትግራይ ጥጡሕ ባይታ ዝፈጥር፡ መሰረት ምክባር ሕግን ስርዓትን ዘፋልጥን ዘሳልጥን ስራሕ ንምስራሕ ተዘይተላዒሉ ትግራይ ኤህ ኢላ ትረግሞን ትፀየፎን ካለእ ሓይሊ ክኸውን ኣይክእልን። ካይተምሃረ ዝምሃረና፡ ፊደል ይቆፀረ፡ ዘለኣለም ማሕረሽኡ እናደርበየ ንዓዱ መስዋዕቲ ምኻን ዘይምነዎ ገባርን ወዲ ገባርን ትግራይ፡ ንህልውናን ድሕንነትን ትግራይ ካብ ፅፍሪ እግሩ እሳብ ፀጉሪ ርኣሱ ክህበን ከወፍዮን ዝክእል ነገር እናሃበ መጊዮ 'ዩ ይህብ ድማ 'ሎ። ቀፃላይ ዕምም ሀገራዊ ህንፃት ትግራይ ኣብ ምስላጥ ቅድሚት ተሰሪዑ ሓላፊነቱ ክዋፃእ ዘለዎ እቲ ኣብ ውሽጥን ኣብ ደገን ዘሎ ምሁር ትግራዊ ኢዩ 'ሞ እዚ ሓይሊ ዝ ሕልፊ ኣለሻ ዘይኮነስ ቅኑዕ ዓላማን ራእይን ሒዙ ብንፁህ ልቢ ንልምዓት ዓዱ ንክስለፍ ደጊመ ፃውዒታይ የቐርብ።

5. ኣብ መሪሕነት ብዝተቐመጡ ፖለቲከኛታት ትግራይ ተፈታውነትን ተቐባልነትን ንምርካብ፡ ውልቃዊ ዝኾነ ምሕዝነትን ዕርክነትን ንምፍጣር፡ ናይቲ ስርዓት ምሓውር ብምጥቃም ድሌትካ ንምኻን፡ ብንግዲ ድዩ ብኸለእ መንገዲ ሓለፋ ተጠቃሚ ንምኻን፡ ሸመትን ዕብየትን መኪናን መሬትን ንምርካብ፡ ተባሂሉ ዝግበር ዝኾነ ይኹን ሕሽኸለይ ክሓከልካ ዝፃነቱ ኣሰራርሓ ክነወግድ ይግባእ። መንግስቲ ሃየ ንልምዓት ትግራይ ንረባረብ! ኢሉ ብቐንዕና በሩ እንትኸፍት ሰብ ዘይሓሰቦ ንክሓሰብ ዝገብር ዘሕፍር ተግባር ካብ ምግባር ንጠንቀቕ። ኣመል ዘለና ሰባት እንተሃለና ኣመልና ነስተኻኸል።

6. መንግስቲ ትግራይ 'ውን እንተኾነ፡ ናይ ዑሱብነትን ሓሽኸርነትን ፀባይ ዘለዎም፡ ዓርሰ እምነት ዘይብሎም፡ ኣነ እንታይ ገደሰኒ ናተይ ስራሕ ዝተብሃልክዎ ምግባር 'ዩ፡ ዝሸሙኒ ሰባት ዝበሉኒ እናገበርኩ ሓለቐተይ ካብ ምሕጓስ ወፃኢ

ዝዓቢ ሓላፊነት የብለይን ዝብሉ፣ ካብ ወርሒ ናብ ወርሒ ኣበልን ጥቕማ ጥቕምምን ኣብ ምስዳድ ዝተፀምዱ፣ ህዝቢ ሰኣን ፍትሒ ምርካብ እንትነብዕ ብኹርምቶም ዝስሕቑ፣ ከም መጠቓ እናተገለገበጡ ሓይሉ ምስ ዝወፀ ቡድን ሓሸውዬ ዝገወቱ፣ መገልገልቲ ክርሶም ዝኾኑ ኣብ ጓጉኡ ዘለዎ ምሁራን ተባሂሎም ዝፅውዑን ዝፍለጡን ኣፀቢቑ ስለ ዝፈለጥ እቶም ከምዚ ዝበሉ ሰባት ነቲ መንግስቲ ጥራሕ ዘይኮነስ ሀገርን ህዝብን ናብ ገደል ዘእትው ዓይነት ምሁራን ምኻኖም ፈሊጡ ዓውዱ ንኸፅርይ ዝሕግዝ ኣሰራርሓ ኣብ ምፍላጥን ኣንፈት ኣብ ምቕማጥን ምሁር ትግራዊ ኣብ ቅድሚት ተሰሪዑ ክሳተፍን መንገዲ ክፀርግን ይጋባእ። ኣይሰርሑ ኣይሰርሑ ዝኾኑ ሰባት ኣብ ስልጣናም እንተ ቐጺሎም ከመፅዕ ዝኸእል ለውጥ ስልጣና ከስእነና ይኸእል 'ዩ ኢሎም ገና ንገና ስለ ዘፍርሑ፣ ስራሕቲ ኣብ ምብላሻው ተዓጢቑም ዕንቅፋት ንኸይኹ ከምዚ ዝበሉ ሰባት ኣቐዲምካ ምእላይ ኣድላዩ 'ዩ።

7. ብረትን ክህነትን ኣብ ደምና 'ያ። ትግራዊ ብረት ኣልዒሉ ናይ ምቅላስ ሕመቕ የብሉን። ኣብኣ ተተባቢሕና ከምታ ዝረኣናያን እንሪኣ ዘለናን ነታ ቐልሲ ሰብ ዋናታታ ኢና። ንዓና ተሳኢንና ዘሎ፣ ህዝብን ሀገርን ናይ ምምራሕ ዕድል እንተረክብ ዝተውሃብ ዕድል ብኣግባቡ ዘይጥቃም፣ ንሕሊንኡ ዝሓድር፣ ሥርዓት ክሕዙ ዘልዎምን ዝግበእም ፖለቲከኛታትና ብድፍረት ሥርዓቱ ግበሩ ኢሉ ድምፂ ህዝብን ሀገርን ክኸውን ዝኸእል ደም ዘለዎ፣ ንነፍሱ ዝሓደረ፣ ብሕግን ብስርዓት ዝዳነ/ዝኣምን፣ ዝተለወጠ ናይ ለውጢ ሰብ 'ዩ ተሳኢኡ ዘሎ (ሰቢሩ ዝወፅእ ሰብ ንማለት ድኣምበር ጠቕሊሉ ሰብ የለን ንማለት ኣይኮነን፤ እቲ ሕማም፣ ክርከብ ከሎ ፈሊዮም ስልጣንን መኪናን የጥዕምዎ ካብኣቶም ዝኸፍኣ ሰብ ኮይኑ ይርከብ)። እቲ ሕቶ፣ እንታይ ንግበር 'ዩ? እቲ ሓፂር መልሲ ድማ፣ እቲ ትምህርቲ 'ውን ተኾነ ብሓቅን ብፅድቅን ዝተጠመቐ ትምህርቲ እንተ ዘይኮነ ዋጋ ስለ ዘይብሉ፣ ድሕሪ ገዲም ህዝቢ ትግራይ ንዝሓለፉ ሸምንተ ኣዋርሕ ጥራሕ ዝኸፈሎ ዋጋ ኣብ ዓይኒ ሕልናና ተቐሪፁ ክስቆረናን ክስመዓናን ይጋባእ። ህዝብና ለውጥን ልምዓትን ብምምጻእ ንኸንድብሶ ሓቕኛ መንፈስ ሒዝና ክንልዓል ይጋባእ።

8. ግደ ምሁር ትግራዊ ናይ ሰብ ጊዜ ተለኣኣኺ ኮይኑ እናተለማመፅን እናተገዛገዘን ምንባር ዘይኮነ በቲ ዝተዋፈረሉ ሞያ ዓቕሙ ብዝፈቐደ ብዝገብሮ ሞያዊ ዳህሰሳን ምርምርን ዝረኸበም ማሕልኻታት ህዝብን ሀገርን ነቑሱ ምወ.ጻእ፣ ጠንቂ ዕቤት ማሕበረሰብ ትግራይ ኢሉ ዘለለዮም ፀገማት ንምእላይ ንፁር ተግባራዊን ምክንያታውን ዝኾነ ናይ መፍትሒ ሓሳብ ምቕማጥ፣ ኣፈፃፀምም ምክትታልን ምግምጋም 'ዩ። ምሁር ትግራዊ እዚኣ ንምግባር ካብ ልቡ ተተሰለፉ ትግራይ ኣብ ሓፂር ጊዜ ውሽጢ ዘይትወጠሉ ምንም ምክንያት የለን።

9. ብዝኾነ ይኹን መለክዒ ካብ ሰቡ ንላዕሊ ዝኾነ ሰብ ኣብ ትግራይ የለን። ክህልው ዝኸእለሉ ኣጋጣሚ ብኣንጻሩ ሓያል ዝኾነ ሰብ ስለ ዘሎ ዘይኾነ፣ ካብ ሰባይ ንላዕሊ 'ዩ ኢሉ ንኸሓስብ ስለ ዝፈቐድና ጥራሕ 'ዩ። ኣብ መለሊኽ ፀባ ዝነጠበት ናይ ሽንቲ ጠብታ ጣዕምን መልክዕን ናይቲ ፀባ ከም ተባላሽዎ ኹሉ፣ ሓያል 'ዩ ኢሉ ዝኣምን ሰብ እንትፍጠርን እንትንፈቐድሉን ድማ ምሓውር ህግን ስርዓት ብኡ ልክ ዋጋ ኣሲኑ ሀገር ዝህዉኸ ዕንቅፋት ናይ ምኻን ዕድሉ ሰፊሕ 'ዩ። ከምዚ ዝበለ ማሕልኻ ንምውጋድ ግደ ምሁራን ተጋሩ ክኸውን ዝኸእል ግዴትኡ ተዋፂኡ መሰሉ ዝሓትት ንቐህ ማሕበረሰብ ትግራይ ኣብ ምፍጣር እንትረባረብ 'ዩ።

10. ዓሰርተ፣ ዓሰርተ ሓደ፣ ዓሰርተ ኸልተ፣ ሰብዓ፣ ሰማኒያ ወዘተ እናተብሃለ ሕድሕድና ክንወልዶ ንኸእል ብሉፃት ሓሳብት ኩሎም ኣብ ቁ. 1 ንዝተጠቐሰ ናይ መፍትሒ ሓሳብ ዝድግፉ ምግባር 'ዩ ሞ ምሁራት ትግራይ ህዝባይ ሀገሪይ ዝብል ቅነዕ ልቢ ሒዙ ንኸለዓል ግውዒቲይ የቐርብ።

ሕዚ 'ውን - 7 እናበሉኻ ዶ ትጋ

1. መሪሕነት ፖለቲካዊ ውድብ ህወሓት ብህይወት እንተሃሊኻ ዓይንኻን እዝንኻን ከፊትካ ሰማዕ። ንባዕላይ ረብሑ ህዝቦይን ዓደይን ክረብሕ 'የ ኢልካ ሓቀኛ ዝኾነ ዓርሰ ነቕፋ ጌርካ ንሰራሕ እንተ ተላዒልካ ከም ህዝብኻ ክትነብር ኢኻ ፅቡቕ ድማ ክፀንሓካ 'የ። አይፋላይን፣ ሸርጥን ካኪን ተኸዲነ ክብርን ሞገስን ንሰማዕታትና ህዝባዊ ወያነና ሓዲርን መሪርን 'የ ዓወትና ናይ ግድን 'የ፤ እናበልኩ ሰልፊ እናወግኹን እናውግእኹን፣ ደርፍታት ገድሊ እናደረፍኩ ብዝለመድክዎ መንገዲ ክኸይድ 'የ እንተ ኢልካ ግን አይክትጥዕመካን 'ያ፤ ጸላእትኻ ኣብ ዝሓፈሩልካ ጉድጓድ እንተዘይአተኻ፣ ሎሚ ባዕልኻ ብትፍሕራ መቓብር ኣቲኻ ክትዋረድን ክትከሰምን ኢኻ። ኣብ ምትእትታው ሰላምን ራህዋን ህዝቢ ትግራይ እታ ፌርማ ክትፈራረም ትክእል ኢኻ መገኢ ብሩህ ዘመን ትግራይ (ሓገስን ራህዋን ህዝቢ ትግራይ) ግን ክሓልፈካ 'የ፤ ብርሑቕ ድማ ክትሳለም ኢኻ። ሕዚ እቲ ምርጫ ናትካ 'የ፣ ጥዕና ዘለዎ ምርጫ ክትገብር ድማ ተስፋ እገብር።
2. ኢሳያይስ አፈወርቂ፣ ዐቢይ አህመድ ዓሊ፣ አምሓራይ፣ ሶማሊያ፣ ሱዳን፣ ኤምሬት ዝዘርእዎ ዓይኑ ዝኸፈተ ህዝቢ ድሕሪ ገዲም ዝምለስ ህዝቢ አይኮነን። እቲ ካብ ትግራይ ርሒቐ ዝሰፈረ (ዝተቐጠዓ ዲያስፖራ ትግራዊ) 'ውን ዓይኑ ኣባኻ ኣብ መሪሒነት ህወሓት 'ያ። ሓድሽ ሓሳብ ሒዙ ዝተልዓለ፣ ዲሞክራሲያዊ መሰላይ ይተሓለወላይ ዝበለ ኹሉ ቦቂስኩም ከም ዘይትወፅዎ ፈሊጥኩም ብሕዝብኩም ነፍስኩም መርምሩ፤ መንገድኩም ኣስተኻኸሉ። እቲ ተፈጠሩ ዘሎ ሓድነት ትግራዊ መዳበሪያን ሸርፊ ወግኢን ተጠቂምኩም ድሌትኩም ንክትገብሩ ዘይኮነስ ከም ህዝብኩም ተመዓራራኹም ይጠቅም 'የ ትብልዎ ሓሳብኩም ኣፋሊጥም ተወዳደርቲ ንክትኮኑ ይፅውዕ።
3. መቃለሲ መድረኽ ህዝብን ሀገርን ኣብ ሕድሕድ ገዛ ከም ዝአተወት ከይተረደአኩም ተሪፉ ሎሚ 'ውን ከም ትማሊ ከምታ ዝነበርናይ ክንቅጽል ኢና ኢልኩም ትኣምኑ ሰባት ሕዚ 'ውን እተሃሊኹም፤ ካብ ዓቕሚ ምስኣን ዝተልዓለ ይኹን ብኻሊ እ ምክንያት፣ ንሕና ኢና ሰብ ዋና! ናብራና ናብራ ቀደምና ኢልኩም እቲ ኻሊ እ ብምጉናይን ብምርሓቅን ዲሞክራሲያዊ መሰል ህዝቢ ትግራይ ንምዕምፃዕ ሕልው ዝብለኩም እንተኾይኑ ሃዩ ፈትንዎ።
4. ትግራይ ንኹሉ ትግራዊ ድማ እኸልቲ 'ያ። ብልክዕን ብስርዓትን ንዝኣምን ህዝብን መሪሕነትን ትግራይ እኹል ዘይጎደሎ ሀብቲ ዘለዎ ዓዲ 'ያ። “ባይኑ ዝበልዕ ባይኑ ይመውት” ከም ዝበሃል ግን ኩሉ ነገር ንባይ፣ ስልጣን ንባይነይ፣ ሀብቲ ንባይነይ፣ ምሕደራ ንባይነይ፣ መሬት ንባይነይ፣ ንግዲ ንባይነይ፣ ልምዓት ንባይነይ፣ ለውጢ ንባይነይ፣ ንባይነይ ንባይነይ...ዝብል ሕማቕ ሕማም ፈውሲ ወሓጥሉ። ንባይነይ ክበዝሕ ኸሎ ኣይፅቡቕንዎ ንኹሉ ብብዓቕሙ ንካፈል ማለት ተምሃሩ። ሓድሽ ወለዶ ትግራይ ሕማም ሀገርን ህዝብን ኣፅዕዩ ዝፈልጥን ዝተረደአን ዕንቅፋት ልምዓትን ለውጥን ንዝኸውን ሓይሊ ቦቂሱ ዝድርቢ 'የ ሞ ተለመኑ። ምንቲምታይ? ነዚ ሓድሽ ወለዶ ትግራይ ክገዝአን ክመርሖን ዝክእል ነዚ ትውልዲ 'ዚ ዝምጥን ኣተሓሳስባን እምነትን ዘለዎ ሓይሊ ጥራሕ ስለ ዝኾነ 'የ። እቲ ሓቂ፣ ምስ ዝበሰበሰን ዝጠሰጠሰን ሕልፍ ኣተሓሳስባን እምነትን ንሕና 'ውን ሓቢርና ከም ሸንቲ ግመል ንድሕሪት እንምለሰሉ ምክንያት የለን። ድሌትን ቃልስን ናይዚ ሓድሽ ወለዶ ትግራይ ንቕድሚት ምኻድ 'የ ንድሕሪት ዝጎትት ሓይሊ እንተሃልዩ ድማ ንረብሓናን ህልውናን ክንብል በዓል ሕማቕ ኣመል ንኸይኸተለና ክንቆርፆ ኢና።
5. ትግራይ ናይ ኩሉ ትግራዊ 'ያ። ኣነ፣ ፍቓድ ዋሃብን ከልካልን ንስኻትም ተቐበልትን ሰማዕትን፣ ንሕና፣ መድረኽ ሒዝና መመያየጥቲ ንስኻትኩም ማዕዶ ተቐሚጥኩም መጣቓዕቲ፣ ኣነ ተዛራቢት ንስኻትኩም ሰማዕቲ፣ ንሕና መራሒት ንስኻትኩም ተኸተልቲ፣ ኣነ መውፅኢት ሕጊ ንስኻትኩም ተገዛዕቲ፣ ኣነ ብዓልቲ ውራይ ኮይነ ይማቕትን መሳሳይትን ንስኻቱም ተአንገድቲ፣ ኣነ መራሒት ጎይላ ንስኻትኩም መጣቓዕትን ተዓጢቕኩም ሹሽ በሃልቲ፣ ኣነ በላዒት ጠጥዕሙ ንስኻትኩም ኣረይቲ ርፋራፊይን ሓፀብቲ ሸኣነን፣ ኣነ ሓላዩት ህዝቢ ንስኻትኩም ኣሜን በሃልቲ ኢኹም ዝብል መሪሕነት ይኹን ውዳብ ድሕሪ ገዲም ኣብ ትግራይ ቦታ የብሉን። ሓላፊ ዘለዎ ውድብ ኮነ ውልቀ-ሰብ ስለዘየልን ክህልውን 'ውን ስለ ዘይክእል ፍትሓዊነት ክረጋገጽ ይግባእ። እቲ ቃልሲ ዕውት ንክኸውን ኩሉ ትግራዊ ብዝኸአሎ ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ጠለባት ቃልሲ ንምምላእ ማእቶት ኣብ ምኻን ወፊን ተሳቲፉን 'የ። ዝተገብረ ናይ ህልውና ቃልሲ ዕውት ንክኸውን መሪሕነት ግደ መሪሕነቱ ከም ዝተገወተ ኹሉ፣ ጥይት ዝተኩስ ጥይት፣ ስንቂ ዘቐብል ስንቂ፣ መልዕኸቲ ወሲዱ ዝመልስ ከምኡ፣ ወርቁን ጨርቁ ሸይጡ ሀብቱን ንብረቱ ኣውጺኡ ዝህብ ከምኡ፣

ዓለም ንዝጠልቦ መንገድን መድረኽን ንምምላእ ኢዱ ሰብሲቡ ዝተልዓለ ከምኡ፡ ትግራይ ኣብ ናይ ዓለም መድረኽ ዘፋለጠን ከተማታት ኣሜሪካን ኣውሮፓን ዘንቀጥቀጠ ዲያስፖራ ትግራይ 'ውን ማዕዶ ሰፊሩ እጃሙ ተዋጊኡ 'ዩ። እዛ ሓቂ እዚኣ ዝሕምትል፡ ዘቃልል፡ ዝንዕቕን ዝርስዕን ውልቀ-ሰብ ይኹን ውድብ፡ ክበሪ ዘይበላ ሕስርቲ ነፍስ ጥራሕ 'ያ ሞ ኣያም በል።

6. ንፈልጦ ኢና ህዝቢ ኣብ ዝበፀሐ፡ ናብ ዝኸደን ዘምፀኦ የብሉን! ኢልኩም ብምእማን ውልቃዊ ረብሓታትኩም ከተሳድዱ ከትብሉ ሎሚ 'ውን ኣሻጥር ተኣልሙ ሰባት፡ ለንዘበን እትፍሕስዎ ሸርሕን ተንኮልን ማህተም ጥፍኣትኩም 'ያ። እንታይ ሓነቐካ፡ ዝተጋደልና ንሕና፡ እዚ ተቓሊስና ዘምፃናዮ ስልጣን 'ዩ! ዝብል ትማሊ ዘሳቐቐና ዕባራ ባህልን ኣባህላን ሎሚ ቦታ የበሉን። 2020 ዓ/ም ዝተወለዓት ናይ ህልውና ቃልሲ ናይ ኩልና ተጋሩ ቃልሲ 'ያ። ብምኻኑ ድማ፡ ህዝቢ ትግራይ ፍረ ቃልሱ ማዕረ ተኻፋሊ ክኸውን ይግባእ። ከምቲ ኣብ ቁ.5 ዝተጠቐሰ ኣብ ጉዳይ ትግራይ ሓለፋ ዘለዎ ውልቀ-ሰብ ኮነ ውድብ የለን። ለንዘበን ወዳን ጓላን ብፅሒታ ማዕረ 'ዩ። ኣብ ጉዳይ ትግራይ ኩሉ ትግራዊይ ማዕረ በዓል ዋና ምኻኑ ፈሊጥኩምን ተረዲእኹምን ዕንቅፋት ካብ ምኻን ርእስኹም ኣድሕኑ። ምንትምታይ? ይመፃካሎ 'ዩ! ዝተብሃለሉ ኣብ ውሽጥን ኣብ ደገን ዝነደደን ዝተፋፋሐሙ ሓያል ህዝባዊ ማዕበል፡ ናይ ደገ ወረርቲ ሓይልታት ንምምካት ጥራሕ ዝተልዓለ ዘይኮነ ንናይ ውሽጢ ጉሕላታት 'ውን ስለ ዘይምለስ 'ዩ።

7. ሎሚ 'ውን ከም ትማሊ ፈታውን ፀላእን ኣውግና፡ ብመዳበርያ፡ ብልቓሕ፡ ብግብሪ፡ ብምሕደራ፡ ብፍትሒ ምስኣን፡ ብወረዳን ብዘባን ከፋፊልና ህዝቢ ሰንሰን ኣቢልና እናፈራራሕና ተፈሪሒና ከነብር ንኸእል ኢና ዝብል ዝሞተ ሓሳብ ከየጥፈኣትኩም ኣጥፍኣዎ። ድሕሪ ገዲም ከምዚኣ ዝበለት ኣሰራርሓ ድውያት ብድውላ ድያ መልክዓ ለዊጣ ብዘየገድስ ሞትን ህልቂትን ህዝቢ ትግራይ ሓለፋ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ሕልው እንተይላ ክንጣፋእ ኢና። ኣነ ዝብሎ ግን፡ ከምዚ ዝበለ ነገር ክኸውን ኣይክእልን 'ዩ ኢልኩም ከይትሓስቡ ሓደራኹም። እዚኣ ንኸይትኸውንን ከይትመፀእን፡ ኤርትራ እትመስል ትግራይ ንኸይትፍጠር ግን ህዝቢ ትግራይ ዝግብኦ ጭቡጥ ክብሪ ይርከብ፤ መሪሕነት ህወሓት ሸርሕን ተንኮል ሓዲጉ ሕድሕዱ ኢህን-ምሂን ክበሃል፡ ክረዳዳእ፡ ክናበብን ክቀባበልን ይጋባእ።

8. ካብና ቁፅፅር ወፃኢ ዝኾነ፡ ንዓና ዘይእዘዝ፡ ዘይፈርሓና፡ ንሕና ዘይንፈልጦ፡ ዘይንበፀሖን ዘይንምክኖን ነገር የለን ዝብል ፋሽኑ ዝሓለፎ ናይ ጥፍኣትን ውድቀትን ማዕዶ ዝኾነ ናይ ትምክሕቲ እምነትን ኣተሓሳስባን ግደፉ። እቲ ሓቂ፡ ንስኻትኩም ዘይትፈልጥዎ፡ ንሕማቕ ኣመልን ግብርን ዘይሰግድ፡ ናይ ሰብ ክብሪ ተዘይኮይኑ ፍርሕን ሸቕጥቆጥን ዘይሓልፎ፡ ናይ ዓመፅን ስርቅን ታሪኽ ዘይብሉ፡ ንፍትሒ ዝግገት ፈታዊ ሓቂ፡ ፍልጠትን ጥበብን ዝተዓጥቀ፡ ሰብዓ ካሬ ዘየማህራሎ፡ ራዕይን ሸኽም ዘለዎ፡ ንቢይይ ዘይብል፡ ዓዲን ህዝቡን ዝፈትው፡ ናይ ስልጣን ህርፋን ዘይብሉ፡ ብሰራሕን ብቓልን ዘይሕመ፡ ኣለና ብትብልዎ ዘበለ ኩሉ ዝበልፅ ተኾይኑ ምበር ዘይንእስ፡ ንህልውና ትግራይ ዝወደቐን ዝሰንከሉን ኣሕዋቱን ኣሓቱን ብጭቡጥ ዘኸብር፡ ኣብ ውሽጥን ኣብ ደገን ዝነበር መዓልቲ ዝሕልው በዓል ሓድሽ ጉልበት ናይ ለውጢ ሓዋሪያ ትግራዊይ መሊኡ 'ዩ። ሓድሽ ወለዶ ትግራይ ሓንጎፋይ ኢልኩም ተተቐበልኩምዎ ፅቡቕ ተዘይኮይኑ ግን ብረት ምልዓል ከየድለዮ ብዘይ ምሕረት ክሰብረኩም 'ዩ።

9. ኣብ ምስብሳብ ሀብትን ንብረትን ህዝብን ሀገርን (ኢኮኖሚያዊ ጥቅሚ) መሰረት ዝገበረ ውድብ መሰረት ህልውናይ ምሕላው ጥቕምታተይ 'ዩ ኢሉ ስለ ዝኣምን ሰማይ ትሕት ምድሪ ልዕል እንተበለት ዲሞክራሲያዊ ክኸውን ኣይክእልን 'ዩ። ከምዚ ዝበለ ውድብ ንኸልኣት (ደጋዊ ሓይሊ/ንህዝቢ) ጥራሕ ዘይኮነስ ባህሪኡ ስለ ዘይፈቐደሉ ንባዕሉ 'ውን ተኾነ ውሽጣዊ ዲሞክራሲ የብሉን። እዚኣ ስለ ዝፈልጥ ድማ ውሽጡ ተቐሊሉ፡ ተባሊጡ፡ በስቢሉን ጨንዩን እናሃለው፡ ቁስሉ ናይ ምሕባእ ዓቕሚ ስለ ዘለዎ ሓመድ ዘንከባልሉ ጥዑማት ናይ ዲሞክራሲ ቃላትን ቋንቋን እናተዛረበን እናደረፈን ከነብርን ክዘልቑን ይኸእል እየ ኢሉ 'ዩ ዝኣምን። እቲ ሓቂ፡ 2021 ማለት 1991 ዓ/ም ማለት ዘይሙኻኑ ጥራሕ 'ዩ። ብተወሳኺ ድማ፡ ኣብ ኣምሓራይ ዝለመደት መልሓስ ኣብዚ ሓድሽ ወለዶ ትግራይ ደው ክትብል ዘኸእል ዓቕሚ ከም ዘይብላ ፈሊጣ መንገዲ ምይይጥን ሕውነትን ትምረፅ።

10. "ከም ቀደም ይመስለክን ውሕጅ ይወስደክን" ይብሉ ወለዲ። ሕዚ ዘሎ ኩነታት ንዳግማይ ሀገራዊ ህንፃት ትግራይ ውሕስነት ዝህብ ኣይኮነን። ቕድሚ ሕዚ፡ ኣንዊሓ ዝኣሰርኩዎም፡ ካብ ፍቓደይ ዘይወፁ፡ ብፍቓደይ ባሪኽ

ዘጣየስኩዎም ውድባት ብሔር ብሔረሰባት ኢትዮጵያ ኣብታ ሓዊ ዝኾነስ ሰዓት ከም ጋሻ ተጠቂመሎም 'የ፤ እቲ ማዕበል ምስ ሓለፈ ድማ አህዴድ ኮነ ብአዴን ባምቡላ ገይረ ዝደልዮዎ ረኺበ 'የ ኢሉ ዝኣምን ብዘመነ ደርጊ ዝፀመመ ሓይሊ ሎሚ ልቢ ተዘይዝዚኡ፤ ኣማራጺ ውድባት ትግራይ ንመሪሒነትና ተተዝዚኣም ፅቡቕ፤ ዝደርበናሎም እናአረዩ ንምበር ተተሰማሚዖም ድማ ዝበለፀ፤ እዚኣ ዘይገብሩ እንተ ኾይኖም ግን፤ 'ብመስዋእትነትና ዘለጋገፅዮ ሰላም ንምዝራግ ናይ ውሽጥን ናይ ደገን ናይ ትምክሕቲ ሓይልታት ኣጀንዳ ተሸኪሞም ዝህውኹና ዘለው ባንዳታት 'ዮም ዝብል ታፕላ ለጢፈ ትሕቲ መሬት ክቐብሮም 'የ ኢሉ ዝኣምን እንተ ኾይኑ ድሓን ኩኒ ትግራይ። ሕዚ ኣብዚ ሰዓት እዚ፤ ዓይንን ቀልቢን ናይ ዓለም ማሕበረሰብ ኣብ ዝባኑ ስለ ዘሎ ኢዱን አፉን ሰብሲቡ ፍትሓውን ዲሞክራሲያውን ንክመስል ካባ ማዕርነት ተኸዲኑ ዕፅፍ ዝርግሕ እናበለ ዝሰርሓ ዘሎ ኣኹራባት ንምምሳል ጥራሕ እንተ ኾይኑን ፅባሕ ነገራት ናብ ንቡር እንትምለሱ እቲ ንወረርቲ ሓይልታት ንምድምሳስ ዝሓበረ ሰራዊት ትግራይ ናብ ህዝቢ ትግራይ ኣዚሩ ከምታ ኣብ ልዕሊ ኣነግን ካልኣት ፖለቲካዊ ውድባትን ዝተፈፀመ ደባ፤ ባይቶና፤ ውናት፤ ሳልሳይ ወያነ፤ ዓሲምባ ዝበሃል ነገር የለን! ዘለና ንሕና ኢና ከምታ ዝነበርናያ ድማ ክንቅፅል ኢና! ኢሉ ዝሓስብን ዝኣምንን ሓይሊ እንተሃሊዩ ብሓቂ መቓብሩ ፍሒሩ ይፈትና። እንተ እዚ ሓድሽ ወለዶ ትግራይ ጢጥን ፊጥን ዝጠፍኦ ወለዶ ስለ ዘይኮነ ንመዓራረ ክበሃል ከሎ ክህልወና ዝክእል ብሕቲ መማረጺ ምምዕርራይ ጥራሕ ምኻኑ ተፈሊጡ ህዝብን ሀገርን ዝጠቅም ሓዲሽ ናይ ፖለቲካ ምምዕርራይ ይፍጠር፤ ከተቐረፀ ውሽጡ ኣፅሪዩ ንልምዓትን ለውጥን ቆሪፁ ይለዓል።

ዓሰርተ ትእዛዛት ዳግመ ህንፃት ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን

ፖለቲካን ቤተ ክርስቲያን ብዘምልከት ካብ ዝንገሩ ኣባህላታትን ብጉግይ መንገዲ ተተርጉሙ ዝተሰሓሓተ መልእክቲ ከመሓላልፉ ካብ ንሰምዑ ዝተሰሓሓቱ ኣባህላታይ ሓደ፡ “ፖለቲካን ሃይማኖትን ዝተፈላለዩ ‘ዮም” ዝብል ብሰፊሑ ዝንገር ጉጉይ ኣባህላ ይጥቀስ። ብርግፅ፡ ፖለቲካን ሃይማኖትን ክልተ ዝተፈላለዩ ነገራት ‘ዮም። “ዝተፈላለዩ ‘ዮም” ማለት ግን እንታይ ማለት ‘ዩ? ታሪኻዊ ኣመፃፅኡ፡ ዓላማን መልዓሊን ነዚ ኣባህላ እንታይ ‘ዩ ነይሩ? ኢልና ተጠይቐና ግን እንረኽቦ መልሲ ከምቲ ብድፍኑ “ዝተፈላለዩ ‘ዮም” ዝብል ኣንድምታ ዘይኮስ ካለእ ‘ዩ። ፖለቲካን ሃይማኖትን ዝተፈላለዩ ‘ዮም ዝብል ኣባህላ ዝመሃዙ ብሰንኪ እምነት ካብ ኣውሮፓ ተሰዲዶ ኣሜሪካ ዝኣተዉ፡ ኣሜሪካ ዘቕንዑ፡ ኣሜሪካውያን ፀሓፍቲ ሕገ መንግስቲ መንፈሳዊ መሰረት ዘለዎ ቤተ ክርስቲያን ካብ ሀገራዊ ጉድያትን ፖለቲካን ንምንፃልን ንምርሓቕን ዝዓለመ ዘይኾነ ብኣንፃሩ ፖለቲካኛታትን ንምስኻዕ ኣጀንድኣም ዘይብለዎን ዘይሰርሖዎን ነገር ስለ ዘይብሎም ነፃ ዝኾነት መንፈሳዊ ተቋም ድማ ኣብ ትሕቲ ተፅዕኖ ሰብ ታንክን ባንክን ዝኾኑ ፖለቲካኛታትን ንኺይትወድቑ ንኣለዎ ቤተ ክርስቲያን ተባሂሉ ዝተምሃዘን ዝተጸሓፈን ኣማኢቲ ዓመታት ዘቐፀሪ ህጊ ‘ዩ።

ቤተ ክርስቲያን ኣብ ኢድ መንግስቲ ተወዲቓ፡ መራሕቲ ሃይማኖት መሳርሒ ፖለቲካኛታት ኮይኖም ንፖለቲካኛታት ፍቓድን ደሌትን ተተዘኢኦም ውፅኢቱ እቲ ኢትዮጵያ ምስ ናይ ወፃኢ ሓይልታት ሽርክና ብምፍጣር ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ትግራይ ዝፈጸመቶ በደል እናረኣዮ፡ ከንዲ ፀሎትን ምህላናን ምግባር፡ ሕማቕ እናረኣኹ ሱቕ ኣይብልን ‘ዩ ዝበሉ ቁዱስ ፓትሪያሪክ ዓዲ ውዲል ንኺኾኑ ምግባር፡ ከንዲ ሕደግ ማለት፡ በሎ፡ ድፍኣዮ፡ ሕነቕ፡ ኣቃፅሎ ክብሉ ከም ዝሰማዕናዮ ‘ዩ። እቲ ሕቶ፡ ንሕና ካብዚ እንታይ ንምሃር? ጉዳይ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ከመይ ንረብሓ ህዝብን ሀገርን ነውዕሎ? ዝብል ‘ዩ።

1. ዓላማን ተልእኾን ቅድስቲ ቤተ ክርስቲያን ወንጌል ዝይሰምዑ ንኺሰምዑ ቃል ኣምላኽ ምብፃሕ ‘ዩ። ካለእ ሰናይ ስራሕቲ ተወሳኺ ‘ዩ። ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን፡ ኣካል ማሕበረሰብ ትግራይ ከም ምኻና መጠን ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ክተበርክቶ እትኸእል ነገር እተሃለወ ቅድሚ ኹሉን ልዕሊ ኹሉን ናይ ህልውናኣ ምኽንያት ዘኾነ መንፈሳዊ ተልእኾኣ ብኣግባቡ ብምውፃእ እንትኸውን ብምቕፃል ድማ፡ ቅዱሳት መጻሕፍታ ዘምህርዎ ሰማያዊ ጥበብን ቁርፅ ዝበለ ናይ ዕድቂ ኣተሓሳስባን ጭክን ኢላ ብምምሃር ካብ ርዕሱ ሓሊፋ ንዓዱን ንህዝቡን ዝጠቀምን ዝረብሕን ሕማቕ ግብሪ ዝፀየፍ ዝተለወጠ ወለዶ ብምፍራይ ‘ዩ።
2. ቤተ ክርስቲያን፡ ሓይሊ ዘልዎ ሓይሊ ዘውርድ ካብ ባዕላ ዝመንጨወ ናይ ባዕላ መንፈሳዊ ዝኾነ ራእይን ተልእኾን ዘለዎ፡ ናይ ሰማያዊት ኢየሩሳሌም ምልክትን ተምሳሌትን ዝኾነት፡ ርእሳ ዝኸኣለት መንፈሳዊ ትካል ከም ምኻና መጠን ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን፡ ምስ መንግስቲ ትግራይ ኮነ ካልኣት ናይ ፖለቲካ ውዳብታት ክህልዎ ዘለዎን ዝግባእን ዓይነት ርክብ ማይን ፀባን ብምኻን ዘይኮነ ማይን ዘይትን ኮይና መንፈሳዊ ግዴትኣ ጥራሕ ኣብ ምውፃእ ክትነጥፍ ይጋባእ። ንህዝቢ ትግራይ ዝረብሓ ቤተ ክርስቲያን ካብ ናይ መንግስቲ ኢድ ኣእታዊነት ነፃ ኾይና መንፈሳዊ ሓላፊነታ እንትዋፃእ ጥራሕ ‘ዩ። ካብዚ ወፂኢ እትኸተሎን እትኸድን መንገዲ እንተሃልዩ፡ ካብ እትረብሓ እተጠፍኣ፡ ካብ ትጠቐም ተበላሽዎ ስራሕ ክበዝሕ ስለ ዝኸእል ንፁር ዝኾነ፡ ዘየሻሚ ተልእኾኣ ካብ ምስላጥ ወፃኢ ኢዳ ኣብ ዘይምልከታ ጉዳይ ንኺይትሰድድን ንኺትሰብስብን፡ እዚኣ ብምግባር ድማ ብዓቢኡ እተምልኾ ኣምላኽ ተኸብር፡ ብተወሳኺ ድማ ህዝቢ ትግራይ ተዕርፍ።
3. እቲ ቃል ኣምላኽ፡ “ንሓቂ ኸትፈልጥዎ ኢኹም እታ ሓቂ ድማ ሓራ ኸተውጽኣኩም እያ” ከም ዝበሎ፡ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ክተበርክቶ እትኸእል ሚና እቲ ናይታ ቤተ ክርስቲያን መሰረትን ጉልላት ዝኾነ ቁዱስ መፅሓፍ ስለ ህይወት ዘምህር ሓቂ ጨኪና ብምግላፅን ብምምሃርን እቲ ብዝኾነን ብዘይኮነን ኣሳሲራ ዝሓዘቶ ትሕቲ መንፈሳዊ እስራት ዝመላለስ ህዝቢ ንኺትፈትሖ፡ ዓይኑን ልቡን ክትከፍተሉን ክተበርሃሉን፡ ኣብ መላእ መሬት ትግራይ መንፈሳዊ ምንቕቓሕ ክተምፅእ፡ ህይወት ሰብ ዝልውጥ ሓቂ መንፈስ ቅዱስ ክትሰድድን

ከተተሓሕዝን፤ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ከትሕግዝና እንተኾይና እዚአ ብምግባር (መንፈሳዊ ተልእኾአ ብምውፃእ) ንክትሕግዝና መንፈሳዊ ዓውዲተይ የቐርብ።

4. ብሔር ይኹን ቋንቋ ዝፈጠረ ብስርሑ ዓዲቕ ዝኾነ ኣምላኽ 'ዩ። ሰብ ድማ ብተፈጥራ ብስርሑ ዓዲቕ ካብ ዝኾነ ኣምላኽ ዝሓሸ ሓሳብ ክህልዎ ኣይክእልን። ናይ ትግራይ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ሓዊሱ ኣብ ትግራይ ዝርከባ ኩለን መንፈሳዊ ትካላት፣ ንማሕበረሰብ ትግራይ ብዝግባእ ብዝርድኦ ቋንቋ ትግርኛ ክምህራን ክመርሓን መንፈሳዊ ገዴተኣን 'ዩ። ብሃይማኖት ሸፋን ሾሊኹ ዝኣተወ ትግራዊ ባህልናን ማንነትና ዝፃባእን ዘመናምንን ዝኾነ ይኹን ኣስተምህሮ ብህፁፅ ከተውገድን ክፈሓቕን ይግባእ። ምሕላው ባህልናን ቅርስታትናን ኣካል ድሕንነትን ህልውናን ህዝብናን ዓድናን ንምሕላው እንገብር ሀገራዊ ጥንቃቄ (National Interest) 'ዩ። እዚ ማለት ግን፣ ባህሪ ስርዓት ውልቀ መላኽነት ምፍላጠይ ዘይኮነ ብሃይማኖት ሸፋን ኣብ ልዕሊና እንታይ ከም ዝተሰርሓን ይስረሓናን ከም ዘሎን ኩልና ኣፀቢቕና ስለ ንፋለጥ 'ዩ። ንኣብነት፡ “ማኅበረ ቅዱሳን” ዝተባህለ - ህዝቢ ትግራይ ከም ህዝቢ ክጠፍእን ክፀንትን ኣለዎ ኢሎም ዝኣምን፣ ብሃይማኖት ሸፋን ዝንቀሳቀስ ሕቡእ ናይ ፖለቲካ ኣጀንዳ ዘለዎ መሰባሰቢ ቀተልቲ ነፍሲ ዝኾነ ማሕበር ኣብ መሬት ትግራይ ኣብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ምንም ዓይነት ህልውና ንኺይህልዎ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ብዕሊ ከተውግዞ ከትክልክሎን ይግባእ።
5. ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን፣ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ከተበርክቶ እትኸእ ኣስተዋፅኦ ካሊእ፣ መፅሓፍ ቁዳዊ መሰረት ዘይርከቦ፣ ምስ ቃል ኣምላኽ ምንም ዓይነት ርክብ ዘይብሉ፣ ኮይና ግና በዚ ዝነበረ ዓብላላይ ባህሊ ኢትዮጵያ ልሒኹ ዝኣተወን ሱር ዝሰደደን ባህሊ ናይ ትምክሕቲ ሓይሊ ዘፋልጥን ዘንፀባርቑን ስራሕቲ ኩሉም ብዝግባእ ኣፅኒዓ ካብ ዝባና ንክትራግፍን ካብ ኮተት መተት ማእኸል ዓዲ ንኺ ትፀርን ብትሪ መንፈሳዊ ዓውዲተይ የቐርብ። ንኣብነት፡ ሓመለታዊ፣ ብጫን ቐይሕ ቀለም ዘለዎ ፖለቲካዊ ትሕዝቶ ዘንፀባርቑ ባንዴራ ኣብ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ፈጂሙ ክረኣን ስፍራ ክህልዎን ስለ ዘይግባ ብህፁፅ ከተልግቦን ክትድምስሶን ይግባእ። ኣየናይ መስጊስ 'ዩ ብኸምዚ ዝበለ ናይ ጦንቆልቲ ባንዴራ ዝተሓፀረ? ዚሮ።
6. ቤተ ክርስቲያን “ዘይሰርሕ ኣይብላዕ” ኢላ ወዲ ሰብ ሰሪሑ ንክበልዕ እተምህር፣ ሕመቕ፣ ስንፍናን ትህኺትን እትፅየፍ ብስራሕ ተኣምን መንፈሳዊ ትካል 'ያ። ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን፣ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ እተበርክቶ ኣስተዋፅኦ ብተመሳሳሊ ቅድም ኢልና ዝረኣናዮ መጽሐፍ ቁዳሳዊ ሓቂ ንሰዓብታ ብምምሃር፣ ትግራዊ ሎማዓንቲ ተክልዮ፣ ጽባሕ ኣቡዮ እናበለ መዓልቲ እናቐፀረ ኣደዳ ጥምየትን ድክነት ካብ ዝኸውን ሰሪሑ ንክበልዕ፣ ንሰራሕን ንለውጥን ነቐሉ ዝተልዓለ ትውልዲ ብምፍራይ 'ዩ።
7. ቤተ ክርስቲያን፣ “ንዝለምነካ ዘበለ ኹሉ ሀብ” ኢላ ምክፋልን ልግስናን ተምህርን ተበረታታዕን መንፈሳዊ ትካል 'ያ። ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን፣ ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ እተበርክቶ ኣስተዋፅኦ ብቐንዱ ካብ ኢትዮጵያ ዝወረሰቶ ናይ ሌብነት፣ ናይ ግዕዝይናን ስሰዕን ባህሊ ንኺይጠብቃ ፅያፍ ዝኾነ ስራ ብምፅያፍን ብምብታኽን፣ ሃቡኒ፣ ሃቡኒ፣ ሃቡኒ ማለት ጥራሕ ‘ውን ዘይኮነ፣ ምሃብን ምክፋልን ናታ 'ዩ ሞ መፅለሊ ንዘይብሎም መፅለሊ ምስራሕ፣ ዝወደቐ ምልዓል፣ ዝጠመየን ዝፀምኣን ምዕንጋል ከምዚ ዝበለ ናይ ሰናይ ስራሕቲ ንምስራሕ ብዘጠያሽቶ ናይ ልምዓት ምሓውራ ብምጥቃም ፀገማት ህዝቢ ትግራይ ኣብ ምቅላል ጥለል ዘበለ ስራ ንክትፈትሕ ኣለቦ።
8. ቁዱስ መፅሓፍ፣ “ንሓድሕድኩም ኣይተጎረምርሙ፣ ንሕድሕድኩም ተፋቐሩ፣ ንሕድሕድኩም ተቐባቡ፣ ንሕድሕድኩም ብሓድ ሓሳብ ተሰማዕምዎ” ከም ዝበሎ፣ ኣብ ርዕሲ ምውሓድና ፍቕሪ ንሕድሕድና ምስምማዕን ምቅብባልን ተሰእና ቀጂሉ ክመፅእ ዝክእል እንታይ ክኸውንን ክገጥመና ከም ዝክእል ንምግማት ዝፅገም ትግራዊ እንተሃልዮ ካብ ድቃሱ ክነቅሕ ኣለዎ። ንሕድሕድና ብፍቕርን ብስምምዕነትን ምንባር ዓቕብ ኮይናትና ኩልና ብብ መንገድና ምክድ እንተድኣ ቀሊልና ይትረፍ ለውጥን ልምዓትን ክነምፅእ እተን ኣብ ርዕሲናን ኣብ ዝባናን ኮይነን ዝዋጥያ ዘለዎ ድክነትን ስእነትን ጎይና ኣይክነምልጠንን ኢና። ንዓና ዝሕሸና ከም ኣድጊ በረኻ ምርጋሕ ገዲፍና ንሕድሕድና ምቅብባልን ምክብባርን ምስምማዕን ምድምማዕን 'ዩ። ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ናይ እጃማ ክትዋፃእ እንተ ድኣ ኾይና ናይ ሰብ ልቢ ዝልውጥ ሓቀኛ ፍቕሪ ብምምሃር ተማናጠል ካብ ህይወት ተጋሩ ቦቂሳ ብምውፃእ 'ዩ።

- 9. ቁዱስ መፅሐፍ፡ “አብቲ ኹራኹም ጸሓይ አይትዕረብኩም” ከም ዝበሎ፡ ትግራዊ ብሰራዊት ኢትዮጵያን ኤርትራን፣ ብሚኒሻ አምሓራ፣ ብዕጡቻት ኦሮሞ፣ ደቡብ፣ ሶማሌ፣ ዓፋር፣ ሲዳማ፣ ጋምቤላ አብ መበል 21 ክፍለ ዘበን አብ ደቂ ሰባት ከምዚ ዝበለ ነገር ክፍፀም ይከኣል ‘ዩ ኢልካ ዘይሕሰብን ዘይሕለምን ንሰማዒ ዘደንፀው አብ ልዕሊኡ ዝፈፀምዎ ግፍዕን በደል ዝተዓለ ትግራዊ ተኸረየን ተተቐጠዓን ብዘይ ምኽንያት አይኮነን። ኮይኑ ግና ኩል ጊዜ ምስ ሓዘንካን ቁስልኻን ስለ ዘይንበር ቁስልን ሓዘንን ህዝቢ ትግራይ አብ ምድራቕ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ናይ ተስፋ ቻል ንሰዓብታ ብምምሃር ናይ ሓዘንን ቁጠዓን ሰዓት አብቂዑ፣ ንዝበደልዎን ንዝገፍዕዎን ህዝብታታን ሀገራት ይትረፍ! ኢሉ ንብዓቱ ሓቢሱ ናብ ልምዓቱ ተመሊሱ ናብርኡ ንክመርሕ አብ ምግባር መንፈሳዊ ሓላፊነታ ክትዋፃእ ይግባእ።
- 10. አብ መወዳእታ፡ ትማሊ “ኢየሱስ ጌታ ነው” ብምባል ዝፍለጡ ዝነበሩ ሰባት ሎሚ ኮኾቦም ጠፊኢዎም እታ ዱላ ካብ ኢድ ናይቲ ናይ ትምክሕቲ ሓይሊ መሳርሒ ዝኾነት ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ተቐቢሎም ብትንቢት፣ ብሰብኻን ብመዝሙርን “ኢትዮጵያ እጆቿን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች” ዝብል ቃል አምላኽ ካብ ዓውዱ ወፃኢ እናውለብለቡ ናይ ተስፋ-ሕፋ-ሕቲ ሓይሊ አጀንዳ ሒዞም ብሔር ብሔረሰባትን ህዝብታትን ኢትዮጵያ አብ ምፍርራሕ ተፀሚዶም ከም ዘለዉ ነቕሕና ድሕንነትን ህልውናን ነፍስናን ዓዱን አብ ምሕላው ክንዘናጋዕ፣ ሸለል ክንብልን ደቂስና ክይሓድርን የብልናን። ከምቲ አብ ቁ.4 ዝተገልፀ፣ ከም ተጋሩ ህልውናን ድሕንነትናን ንምርግጋፅ ዓድና ክንሕልው አለና። አብ ልዕሊ መንነትና ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ሸርሕን ተንኮልን ዝፍሕስ፣ ከም መሳሪሒ ኾይኑ ዝሰርሕን ዘገልግልን ናይ ሃይማኖት ትካል ይኹን ካሊእ እንተሃልዩ ብትመሳሳሊ መንገዲ ክንቃለሶ ይግባእ። አብ ትግራይ እትርከብ ናይ ፕሮቴስታንት ቤተ ክርስቲያን ‘ውን እንተኾነት ካብ ከምዚ ዝበለ ሰይጣናዊ ተልእኾን ናይ ስጋ ስራሕን ንክትርሕቕ ፃውዒተይ የቐርብ።

መተሓሳስቢ፡ ናይ ትግራይ ቤተ ክርስቲያን ዝብል ዛዕባ ካብ ክርስትና ወፃኢ አብ ትግራይ ዝርከቡ ካልኣት ቤተ እምነት አብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ አስተዋፅኦ የብሎምን ዝብል አንድምታ ፈጊሙ የብሉን። የግዳስ፣ መዳላዊ ናይዚ ፅሑፍ ሓላፊነት ወዲሱ ፅፁይ ዝኾነ መልእኽቲ ከመሓላልፍ ዝክእል ናይ ሥነ መለኮት ትምህርቱ ድሕረ ባይታ መሰረት ዝገበረ ስለ ዝኾነ ጥራሕ ‘ዩ።

መቋቋሚ ሓሳብ

ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ዝነጻጸ ሚና ዘለዎ ትግራዊያ ዩለን። ትግራዊያ ዘበለ ኹሉ ትግራይ ንኸትለምዕ ዓቕሙ ብዝፈቐደ ንዘበርክቶ ኣስተዋዕኦን ንዝገብሮ ርብርብን ዋጋ ኣለዎ። ኣብ ዳግመ ህንፃት ትግራይ ሕድሕድና እንውርውራ ፀፀር ተኣኪባ ፍሒት ዘይብል እምባ ከም ዝፈጥር ከንጠራጠር ዮብልናን። ካሊ እ ይትረፍ ሕማቕ ኣመል ኮይንዎ ዘዝተሰርሐ ካብ ምንኻውን ምቅላልን ሓሊፉ ቁም-ነገር ዘይብሉ ጎረቤትና ዘመኑ ተረዲኡ ንዝሰርሕ ሰብ ዕንቅፋት ካብ ምኻን መልሓሱ ሰብሲቡ ምቕማጥ ባዕሉ ሓደ ርእሱ ዝኸኣለ ኣስተዋዕኦ 'ዩ። ሕዚ ንዓና ንተጋሩ ቅድሚ ኹሉን ልዕሊ ኹልን ዘድልየና፣ መሰል ዲሞክራሲን ማሕበራዊ ፍትሕን ህዝብና ከረጋግፀ ዝኸእል፣ ሰራሕ ዘሰርሕ መሪሕነት ንምፍጣርን ንምድጋፍን ዝኸእለና ኣብ ልዕልነት ሕጊን ስርዓትን እትኣምን ትግራይ ምፍጣር 'ዩ። ንምታይ? መሪሕነት ብኸልተ ጫፉ ዝተሰሓለ ሰይፊ ስለ ዝኾነ 'ዩ። ከም ሀገርን ከም ህዝብን ከንጠፍእ ድዩ ከንለምዕ ግደ መሪሕነት ተቐዳምን ተኸታልን ዮብሉን። መሪሕነት እንትጥሂ ህዝብን ሀገርን ይጥዕዩ፤ መሪሕነት ጥዕና ስኢኑ እንትሓምም ድማ ኸምኡ፣ ህዝብ ሀገርን መፃወቲ ጥምየትን ድኸነት፣ ምንጨ ሁከትን ዕግግርን ይኹኑ። ሰራሕ ዘሰርሕ መሪሕነት ከይፈጠርና ምዕብልቲ ትግራይ ከንፈጥር ኣይንኸእልን። ናይ ለውጢ መሪሕነት ንምፍጣር ድማ ኣብ ትካላዊ ኣተሓሳስባን ኣሰራርሓን፣ ብተወሳኺ፣ ኣብ ልዕልነት ሕግን ስርዓትን ከንኣምን ይግባል። እዚኣ ንኸንገብር ሓድነትና ነስጥም።

እቲ ኻልኣይ ዓቢይ ነጥቢ ሓድነትና ከላሕልሕን ንፋስ ከእትው ዝኸእል ኣፈላላይትና ብምርድዳእ ምፍታሕ ምኸኣል 'ዩ። ንኣብነት፣ ኣብዚ ሕዚ ሰዓት ከካተዓናን ከከራኸረናን ዝኸል “ንኺድ የለን ንፅናሕ” ዝብል ከትዕን ሞገትን ከኸውን ይኸእል 'ዩ። ኩልና ከንርድኦ ዘለና ቁም-ነገር ግን፣ እቲ ዘሎ ሕገ መንግስቲ ምስ ትግራይ ከህልዎ ዝኸእል ርክብ ዳግም ብዝግባእ ኣፅንዒና ናዓና ንተጋሩ ብዝጥዕመና መንገዲ (ንኻሊኣ ዓምጊፅና ማለት ዘይኮነስ ዝግበኣና ንማለት 'ዩ) ቀሪጽና ራብሓታትና ንሕልውሉ ባይታ እንተ ድኣ ዝፍጠር ኮይኑ ምፅናሕ 'ውን ተኾነ ከንመያየጠሉ 'ዩ ዝግባእ እምበር ገና ንገና ኩራን ፈኸራን ኣየድልን። እቲ ሓቂ፣ ናይ ትምክሕቲ ሓይልታት ባንዲራ ተኸዲኖምን ንብዓት ሓርገፅ እናነብዑ 'ኢትዮጵያ እናቴ ኢትዮጵያ መቃብሬ!' እናበሉ ስለ ዘጉርዑ ዘይኮነስ ኢትዮጵያ ንሕና ዝሰርናሕናዎ፣ ብመስዋዕትነት ትግራዊያ ደው ዝበለት ዓዲ ምኻና ከንርዳእ ይግባእ። ኣብዚ ተተባባሕና ድማ ናህና ዝኾነት ዓዲ ሓዲግና እንኸደሉ ምኸንያት ከህልው ስለ ዘይኸእል መማረቲታትና ብዝግባእ ከንርኢ ከንኸእል ኣለና። ምፅናሕን ምኻድን ዘይኮነ ካኳርየና ዘለዎ፣ ራብሓታትና ብኸመይ ንሕሉ? ብማለት እታ ምፅናሕ ትበሃል መማረቲ 'ውን ተኾነት ኣገላቢጥና ከንምርምራ 'ዩ ዝግባእ እምበር ገና ንገና ኣምራርና ከንፀልኣን ከንፅየፋን ዮብልናን። መቸም እዚ ኩብል ከለኹ ንፅናሕ ይብል ከመዘየለኹ ርዱእ 'ዩ ዝብል እምነት ኣለኒ። ህዝቢ ትግራይ ብዝግባእ መማረቲ ሓሳባት ቀሪቦምሉ፣ ኣብ ጭብትን መርተዖን መሰረት ገይሩ ተኸቲዑን ተሟጊቱን ብነጻነት ንዝበፀሐ ውሳኔ፣ ሓደ ሓሳብ ሓደ ልቢ ኾይኑ ንዘስምዖ ድምጺ ትኸከለኛ ውሳኔ ከም ዝውሰን ኣየጠራጥርን። እዚኣ ንኸንገብር ግን ሕድሕድና ከንቀባበልን፣ ከንረዳዳእን፣ ሓድነትና ከነስጥም ይግባእ።

ዘለኣለማዊ ክብርን ሞገስን ንሰማእታትና
E-mail: mahbereseytan@gmail.com